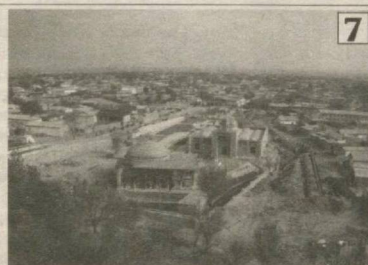

**ҚАРЗ БЕРИШ САВОБ,
ҚАЙТАРМАСЛИК-ЧИ?**

БИР ЛАҲЗА НАФАС ОЛМАЙ КЎРИНГ-ЧИ...

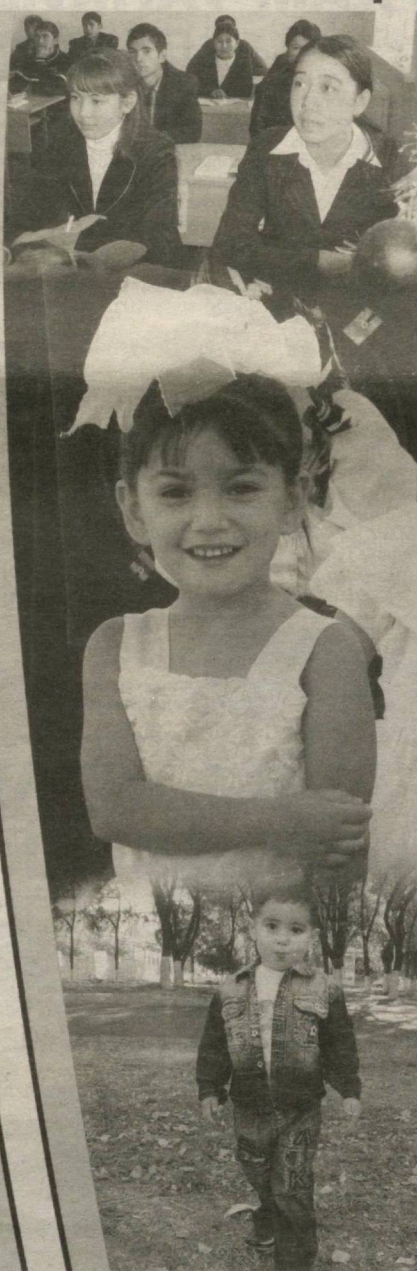

**НУРОТАНИНГ НУРЛИ
МАНЗИЛЛАРИ**

**ГУ
Л
А
С
А
Л**

1 ИЮНЬ — ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ

КЕЧА:

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 22 май кuni Оқсаройда Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШХТ)га аъзо давлатлар Ташқи ишлар вазирлар кенгаши мажлиси иштирокчиларини қабул қилди.

→ 25 май кuni Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Спикери Дилором Тошмухамедова олиб борди.

БУГУН:

→ Пойтахтимиздаги "Ўзбекистон" спорт мажмуаси ва Тошкент ахборот технологиялари университети залида ўтаётган Футзал бўйича XI Осиё чемпионатининг гуруҳ босқичи нихоясига етди. Ўз гуруҳида 9 очко жамғариб, биринчи ўринни эгаллаган терма жамоамиз вакиллари чорак финалда Австралия футзалчилари билан майдонга тушадилар.

→ Тошкентда мактаб, академик лицей ва коллеж ўқувчилари ўртасида фан олимпиадаларининг республика босқичи бошланди.

ЭРТАГА:

→ Юртимизнинг барча ҳудудларида фарзандларимиз интиқ бўлиб кутаётган байрамлардан бири 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига қизгин тайёргарлик кўрилмоқда.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

Ҳаёт кўнғироғи жарангламоқда	5
50 ёшдан ошганларга тиббий кўрик мажбурийми?	3
Шоирликка даъвоси йўқ хонанда	5
Эркак эътиборга муҳтожми?	6
Теледастурлар	8-9
Қаллоб ноширлар: «операция» барбод бўлди!	11
Миллионер эр излаган қизлар	13
«Вақт бу — пул!» ибораси муаллифи... фақат файласуф бўлмаган	15
Тухмат учун топилган тахаллус	16
Ўн беш йил кечиккан бахт	16

*Сиз бир жилға, уммонларга қўшилгайсиз,
Сиз бир сўқмоқ, довлонларга қўшилгайсиз,
Болаликнинг осмонида учаверинг,
Бир кун улуғ жаҳонларга қўшилгайсиз.*

ҲАЁТ ҚЎНФИРОҒИ ЖАРАНГЛАМОҚДА!

Сизни билмадим, лекин мен учун қадрдон мактабим бағрида янграган қўнғироқлар садоси ҳали-ҳали ниҳоятда қадрли ва азиз бўлиб туолади. Бетақдор ва қайтмас болалигимдан қолган бу мунис лаҳзаларни соғинаман ва беихтиёр табаррук устозларим, биринчи синфдан токи битирувчи бўлганимизга қадар барча ҳаяжонли воқеалар кўз олдимга келади. Чунки катта ҳаёт бўсағасига қадам қўйганимдан сўнг яна неча мингминглаб қўнғироқлар чалинди, лекин уларнинг бирортаси мактабдагисига сира ўхшамади. Афсус, ўхшамас экан.

Жамалак сочларига толбаргаклар тақиб олган қизалоғу оппоқ куйлагига ярашиқли бўйинбоғини ўйнаб кетаётган болакайнинг чексиз қувончи, бир зумда улғайиб қолганига ишониб-ишонмаётган ўғил-қизларнинг ва ниҳоят...юрак кўри, кўз нурларини, бор умри-жонини шогирдларининг илму тарбияси

Дил изҳори

йўлида аямай сарфлаган устоз муаллимларнинг қалб тўғёнларини сўз билан таърифлашга ожизман.

“Сўз битирувчиларга!”

“Муҳтарам устозлар, сизларга бошимиз ерга теккунича таъзим-даимиз!”

Ҳар йили шу ҳолат такрорланади: сентябрнинг биринчи кuni ва баҳорнинг сўнги ҳафтасида юртимнинг минглаб илм масканларида юракни ҳаяжонга солувчи ва келахатқа ундовчи садолар жаранглайди.

Азизлар, бир лаҳза кулоқ тутинг! Ёнгинангизда жойлашган мактаб бағрида таҳсил кўраётган фарзандингиз, оға-инингиз ё мунис синглингизнинг жўшқин ва ўтли юрак уришига ҳамоханг равишда ҲАЁТ ҚЎНФИРОҒИ чалиняпти!

Дилдора САИДВАЛИЕВА,
Тошкент банк коллежи ўқитувчиси.

ҲАМ ЭЪТИРОФ, ҲАМ ТАНҚИД

Икки тоғ тизмаси оралиғидаги «гигант коса»да чайқалиб турган Чорвоқ сув омбори соҳилида, само билан бўйлашган, булуғлардан ҳам ошган баланд тоғлар этагида Бўстонлиқ туманининг сўлим гўшаларидан бири — «Олтин олма» мажмуаси жойлашган. «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий Кенгаши «Оммавий ахборот воситаларида партия фаолияти ва ғояларини ёритишнинг долзарб вазибалари» мавзусидаги ўқув семинарини ўтказиш учун айнан шу манзилни танлади. 21 май куни пансионатга «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ва Марказий Кенгаши аъзолари, сиёсий шарҳловчи ва экспертлар, партия нашри ходимлари ҳамда бошқа ОАВ вакиллари йиғилди.

Табиат бағрида ташкил қилинган боисми, семинар анча эркин руҳда, таъбир жоиз бўлса, дилдан суҳбат тарзида ўтди. Илқ муҳит ҳукмрон бундай даврада мактовлар ҳам,

танқидлар ҳам бағрикенглик ва очик юз билан қабул қилинди.

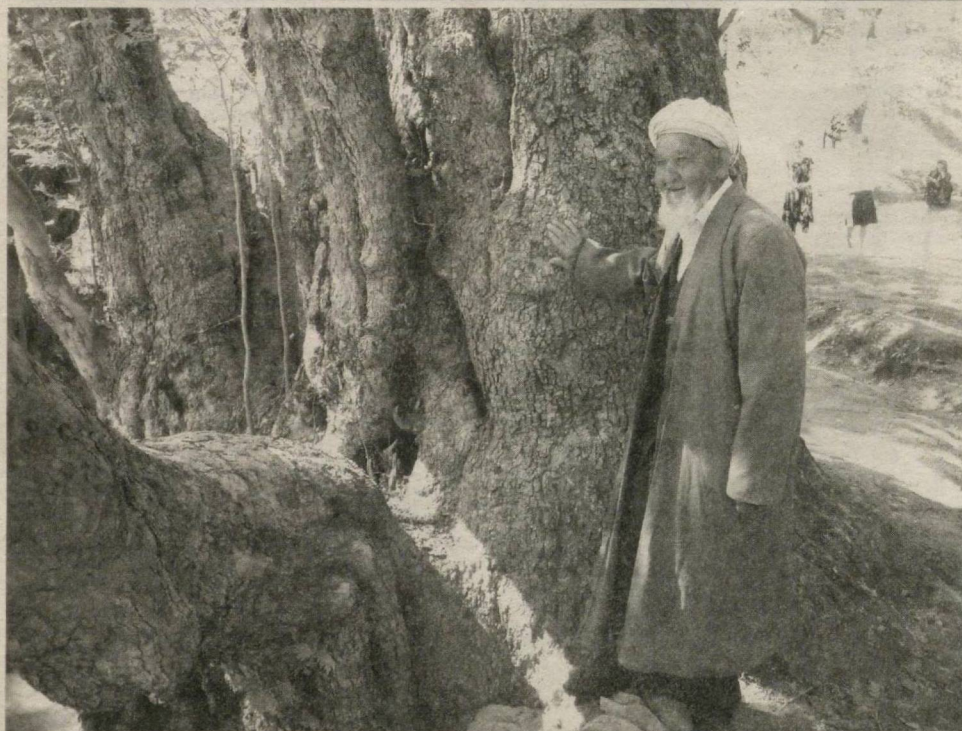
— Парламент фаолиятини ёритишда кўзга ташланган муаммолардан бири жанрларнинг бир хиллигидир, — дейди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Олим Ўсаров. — Таҳлилларга қараганда, шу мавзуда берилган материалларнинг 75 фоизини ахборот жанри ташкил қилади. Ўзингизга маълум, хабарнинг имкониятлари анча чекланган, воқеа-ҳодисаларнинг моҳиятини аҳолига батафсил етказиб беролмайди. Журналистларимиз бугун матбуотда камдан-кам кўринадиган шарҳ жанрига кўпроқ мурожаат қилишса, айни муддао бўларди...

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шухрат Дехқонов, Ўзбекистон МТРК ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий дастурлар бош муҳарририяти бош муҳаррири Мадамин Сафаров, ЎзМТРК сиёсий шарҳловчиси Шарофиддин Тўлаганов ОАВни эркинлаштириш ва демократлаштиришнинг ҳуқуқий асос-

лари, партия ва фракция фаолиятининг телевидение ва радиоканаллар орқали ёритилиши тўғрисида ўз фикрларини билдириб, «Миллий тикланиш» партиясининг бу борадаги ютуқларини эътироф этдилар. Айниқса, сиёсий шарҳловчи Қобилбек Каримбеков узок йиллик касбий тажрибасидан келиб чиққан ҳолда берган маҳорат сабақлари ёш журналистларда катта таассурот қолдирди.

Семинар сўнгига модератор, «Миллий тикланиш» Демократик партия Марказий Кенгаши Ихроия кўмитаси раиси ўринбосари, «Миллий тикланиш» газетаси бош муҳаррири Жалолиддин Сафоев иштирокчилар билдирган амалий тақлифларни бирма-бир санар экан, мазкур тадбир анча самарали ўтганини таъкидлаб ўтди.

Фаррух ЖАББОРОВ,
«Оила ва жамият» мухбири

— Бу чинорлар неча юз йиллардан ҳикоялар сўйлайди. Уларни асраб-авайлаш ҳаммамизнинг шарафли бурчимиз, — дейди Китоб туманидаги Паландара қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Катлос қишлоғида умргузаронлик қилаётган Жамолддин ота ҚАЮМОВ.

Шавкат СУЛТОНОВ сурат-лавҳаси

ШУ СЌНГА ХАБАРЛАР

АНДИЖОН МЕҲМОНЛАРГА МУНТАЗИР

Мамлакатимизда олий ўқув юртлири ўртасида анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган ва «кичик олимпиада» номи билан нобатдаги «Универсиада» спорт ўйинларида бу гал Андижон давлат университети асосий мезбонлик қилади. Университет ректори, профессор Толибжон Мадумаровнинг маълумот беришича, «Универсиада - 2010» мусобақаларининг ҳал қилув босқичида икки мингга яқин талаба қатнашади. Беллашувлар ўтказиладиган спорт иншоотлари ва қолаверса, меҳмонлар жойлашадиган талабалар уйлари тайёр ҳолга келтирилган.

Шунингдек, вилоятдаги бешта олий ўқув юртлири талабалари ҳам яқинда старт бериладиган мусобақаларга сўнгги тайёргарлик машғулотларини якунлашяпти.

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА,
«Оила ва жамият» мухбири,
Андижон вилояти

ЯНГИ МАРКАЗ ИШГА ТУШДИ

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси қошида ахборот-ресурс маркази иш бошлади. Ушбу нуфузли маърифат масканида бундай замонавий ишлаш услуби ўтилишидан қўзланган асосий мақсад битта: у ҳам бўлса, китобхона ва ўқувчиларга интернетдан бепул фойдаланиш учун кенг имконият майдони яратишдан иборатдир.

Ҳар кuni юзлаб мижозларга хизмат кўрсатаётган бу нуфузли кутубхонада энди замонавий ахборот-коммуникация технологияларига тааллуқли мавзуларда машғулотлар ўтказиш ҳам режалаштирилди.

Малоҳат ИСМАНОВА

ҚИСКА САТРЛАРДА

ҚАШҚАДАРЁ: (Мухбиримиз Шавкат Султонов телефон орқали хабар беради) Вилоят пиллакорлари айни кунларда мавсумни якунлашга ҳозирлик қўришяпти. 37145 та пиллачилик звеноси 52 минг қўти ипак қўрти уруғини парваришлаб, 2800 тонна юқори навли ҳосил олиш ниятида. «Пилла» акциядорлик бирлашмаси раиси Акмал Эргашевнинг изох беришича, ушбу звеноларга шу кунгача 1 млрд. 488 млн. сўм бўнак пуллари тарқатилган.

ТОШКЕНТ: Пойтахтимиздаги Миллий бозда шаҳар адлия бошқармаси, Чилонзор туман ҳокимлиги, хотин-қизлар кўмитаси ва туман ФХДЁ бўлими ташаббус билан уюштирилган «Оила — муҳаббат қасри» ва «Ўз ҳуқуқини билган қўлиққа рози бўлмайди» мавзуларида машғулотлар бўлиб ўтди.

Собир Раҳимов туманидаги 219-мактаб директори ўринбосари Феруза Мирзаеванинг тахририятимизга хабар беришича, мазкур илм масканида 2009-2010 ўқув йили якунларига бағишланган тадбирлар бўлиб ўтди. Бу даргоҳда ўтказилган фан ойликлари, маънавий-маърифий кечалар ёшларда катта таассурот қолдирди.

«Баркамол авлод йили» Давлат дастури ижросини таъминлаш ҳамда хотин-қизларни спортга жалб этиш орқали улар саломатлигини мустаҳкамлаш мақсадида Тошкент вилоят хотин-қизлар кўмитаси, қасба уюшмалари идораси ҳамда маҳалла хайрия жамағармаси ҳамкорлигида Тошкент вилоятининг Бекобод шаҳридаги «Ёшлик» спорт мажмуасида хотин-қизлар спартакиадасининг финал босқичи ўтказилди.

Умумжамоа ҳисобида биринчи ўрин Бекобод шаҳри хотин-қизларига насиб этди.

Турдикул НОРМАТОВ,
Оила ва жамият мухбири

ЖАРАЁН

Ота-она кучоғида яшаш ҳар бир бола учун энг катта бахт. Оила аъзолари соғлом ва ҳамжиҳат бўлсагина, бундай масканда жисмонан бақувват, маънан етук инсонлар вояга етади.

Соғлом оилани шакллантириш, ирсий ёки туғма касалликларга чалинган болаларнинг туғилишини олдини олиш борасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан тасдиқланган «Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисида»ги низомининг аҳамияти катта. Унда никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш бепул амалга оширилиши белгилаб қўйилган. ФХДЁга ариза билан мурожаат этганларга доимий ёки вақтинча яшаш жойидаги тиббиёт муассасасидан тиббий

бўлгани сабабли тиббий кўрикдан ўтказилмай никоҳи қайд этилди. Шу вақт давомида ФХДЁ бўлимлари 7 590 нафар шахсга тиббий кўрикдан ўтиш учун йўлланма берди. Натижада, 35 нафар кишида (28 таси руҳий, 5 таси сил ва 2 таси ОИВ касаллиги ОИТС) касаллик мавжудлиги аниқланди. Демак, қарийб шунча носоғлом оила вужудга келишининг олди олинди.

Сир эмас, ҳаётда кўпгина хатоликлар, англашилмовчиликлар айнан бепарволик, эътиборсизлик оқибатида келиб чиқади. Шу боис ёшлар орасида тушунтириш ишларини олиб бориш доимо долзарблигича қолаверади. ФХДЁ бўлимлари қошидаги «Ёш оила мактаби» вақти-вақти билан «Қариндошлар ўртасида тузилган никоҳларнинг салбий оқибатлари», «Қизларни эрта турмушга беришнинг зарарлари», «Соғлом авлод — келажаги-

ТИББИЙ КЎРИК МАЖБУРИЙ, ЛЕКИН...

кўрикдан ўтиш учун йўлланма берилади. Шу тариқа никоҳланувчилар беш турдаги — руҳий, наркологик, захм, сил ва ОИВ касаллиги бўйича текширувдан ўтказилади. Никоҳланувчи шахс никоҳ қайд этилгунга қадар иккинчи томонни тиббий текшириш натижаларидан хабардор қилиши, ФХДЁ органи эса никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўрикдан ўтганлиги ва иккала томоннинг текшириш натижаларидан хабардор эканлигига ишонч ҳосил қилиши шарт.

Таъкидлаб ўтиш жоизки, 2007 йил 17 апрелда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисида»ги низомига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қарори қабул қилинди. Унга кўра, 50 ёшдан катта шахслар никоҳини қайд этишда тиббий кўрик ихтиёрий қилиб белгиланиб, бу борада уларга енгиллик яратилди. Мисол учун, жорий йилнинг биринчи чорағида Наманган вилоятидаги ФХДЁ органларига мурожаат этган фуқаролардан 32 нафари 50 ёшдан юқори

миз гарови», «Хаёт соғлом болалар билан ширин», «Туғиш ёшидаги аёллар саломатлиги», «Йигитлар ва қизлар гигиенаси» мавзуларида машғулотлар ўтказиб келаяпти. Қолаверса, шу мuddат ичида ФХДЁ ходимлари 470 та давра суҳбати ва учрашув ўтказиб, оммавий ахборот воситаларида 40 мартаба чиқишлар ташкил этиб, соғлом ва мустаҳкам оилани шакллантириш борасида ҳуқуқий тарғибот олиб боришди.

«Баркамол авлод йили» Давлат дастурида ҳам оналик ва болаликнинг ихтимой, тиббий ва ҳуқуқий ҳимоясига алоҳида урғу берилгани мамлакатимизда оилани ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, ривожлантириш давлат сиёсати даражасига кўтарилганининг бир исботидир. Бу борадаги ишларни янада кучайтириш юзасидан адлия бошқармаси бир қатор тадбирлар режасини ишлаб чиқиб, ижросини таъминлаш чораларини кўрмоқда.

Кабира ТАЛАПОВА,
Наманган вилояти адлия бошқармаси етакчи маслаҳатчиси.

БОЛА ҲУҚУҚЛАРИ: ҲИМОЯНИНГ УЧ ЙЎЛИ

Мамлакатимизда болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича шаклланган мустаҳкам ҳуқуқий база йилдан йилга такомиллашиб бормоқда. Хусусан, «Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилиниши миллий қонунчиликни халқаро андозалар билан мувофиқлаштириш, бола ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасида тегишли дастурлар тузиш, давлат органлари ва нодавлат ташкилотларининг бу борадаги вазифалари, ваколатларини аниқлаштириш, бола ҳуқуқлари ҳимояси механизмининг ишлаши ва амалий натижалар беришини таъминлаш ҳамда шу соҳага оид қонунчиликнинг келгусидаги ривожини учун кенг йўл очди. Шунингдек, ушбу қонунда фуқароларнинг, ўзини ўзи бошқариш органларининг болаларга ғамхўрлик кўрсатиш, ҳуқуқларини ҳимоя қилишда иштирок этиш шакллари ҳам белгиланган.

Мамлакатимизда бола ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, биринчидан, оналикни муҳофаза этиш билан олиб борилади. Иккинчидан, соғлом авлодни вояга етказишнинг ажралмас қисми сифатида қаралади. Учинчидан, аҳолининг ҳуқуқий ма-

даниятини юксалтириш орқали болаларни севиш ва ҳурмат қилиш туйғусини мустаҳкамлашга эътибор қаратилади.

Оилани ҳам ихтимой, ҳам ҳуқуқий маънода кенгрок тушуниш мумкин. У тиббий-ижтимоий ҳодиса сифатида ҳуқуқий меъёрлар воситасида таркиб топади. Баъзи оилаларда ота-она расмий никоҳдан ўтмай яшайди, бу эса кейинчалик болаларнинг ҳуқуқларига дахл қилиши мумкин.

Унутмаслик керакки, оилага тегишли мулкда фарзандларнинг ҳам ҳақи бор, улар ота-онага қарашли ўй-ғойда яшаш, ундан фойдаланиш, мерос олиш ҳуқуқига эга. Шу боис маҳалла раислари ва котиблари нотариусга маълумот бераётганда, болалар ҳуқуқларини тўла ҳимоя қилиш учун уларни ҳам кўрсатишлари лозим. Бундан ташқари, болалар номига мулк ўтказилганда, вассийлик ва ҳимойлик органлари, албатта, хабардор қилиниши лозим.

Машхура ҲОШИМОВА,
Тошкент вилояти
Оққўрғон туман 2-сонли давлат
нотариал идораси нотариуси

МУЛОҲАЗА УЧУН МАВЗУ

ЎҚУВЧИГА УЙИДА ШАРОИТ БОРМИ?

Абдусамат ака тадбиркорликни бошлаганига анча бўлди. Ойига икки-уч марта хорижга чиқиб келади. Хонадониди ҳамма нарсга муҳайё: аквариумдан тортиб кинокамерагача бор. Уйини гўё машиналар гаражи, дейсиз. Иккита ўғлига ҳам «Нексия» олиб берган. Бир неча бор мактабга бормай юрганини кўрганман. Хотини Ойшахон ёш бўлса ҳам доим тўймаъракаларнинг олдида юради. Маҳалладаги барча хотин-халаж унинг маслаҳати билан иш кўради. Хонадонни, Фарангу Чиндан келтирилган чинни идишлар, биллур қадаҳлар, қандилларга тўла. Уйининг ҳар бир хонасида чет эллик расомларнинг асарлари жой олган, қимматбаҳо гиламлар тўшалган. Аммо мактабда, коллежда ўқийдиган беш нафар фарзанди учун

зандларимизнинг соғлом ва бақувват бўлиб вояга етишлари учун ҳовлимизда кичкинагина спорт бурчаги яратиб бермаيمиз.

— Болага кўп шароит яратиб берсанг, шунча ялқовлашиб кетади, — дейди дўкончи ота-оналардан бири. — Улар қанча қийналиб ўқиса, шунча пухта билим бўлади. Олим бўлман, деган бола учун стол-стул шарт эмас. Уйимиздаги столни дўконга «прилавка» қилиб қўйганман. Лекин битта хонтахта бор, ўшанда

дарс қилса ҳам бўлаверади, қийшқиб бўлиб қолмайди.

Бугунги кунда фарзанди келажагига берадиган бўлган ота-оналар таълим масканиди боласининг қандай таълим-тарбия олаётгани билан қизиқаяпти, ўқитувчига эса

дарс ўтиши ва маҳоратига қараб баҳо бераяпти. Чунки улар учун фарзандининг таълим муассасасида нималарни ўрганиб келаётгани катта аҳамиятга эга. Болаларни учун ўқув қуроллари, дарслик ва баддий китоблар харид қилишади. Уларнинг юриш-туришига, ким билан дўст тутинишига, дарсдан бўш вақтларини қай тарзда ўтказишига қизиқадилар. Ўз вақтида телевизор кўриб, меъёрида овқатланишига ҳамда спорт билан шугулланиши учун имконият яратиб берадилар.

Ҳозир ахборот технологиялари асрида яшяёмиз. Эътибор берсангиз, ҳар ўнганда интернет биттасида замонавий компьютер ва интернет мавжуд. Ҳоҳлаган саволингга уйингдан чиқмай, кутубхонага бормай ҳам жавоб олишинг мумкин. Аммо ёшлиқда олинган билим тошга ўйилган нақш билан баравар, дейишди. Шундай экан, болаларнинг дарс қилишлари учун қулай шароит яратишга интилайлик. Девоқларга қимматбаҳо гиламлар ўрнига дунё географик ёки юртимизнинг табиий бойликларини тасвирланган харитасини илгир, миллион-миллион сўмлик «гарнитур»лар ўрнига китоб жавони ва стол-стуллар, ҳайбатли телевизор ўрнига замонавий компьютер, катта меҳмонхона ўрнига кичикроқ, лекин ёп-ёруғ, шинам дарсхона қуриб берсангиз, нафақат ўзингиз, балки фарзандларингизнинг ҳам келажаги ҳақида қайғурган бўласиз.

Дилмурод ТЎХТАЕВ

МАҚСАДИМИЗ — ЭЗГУЛИК

Бугунги ҳаётимизнинг ҳар бир жабҳасида жиддий ўзгаришлар давом этаётган пайтда тадбиркор, ишбилармон, хусусий сектор ва фермер ҳўжаликларининг самарали фаолият юритишлари учун, энг аввало, қонунлар билан кафолатланган ҳуқуқий асослар, шунингдек, етарлича иш шароитлари яратиб берилаётгани эътиборга моликдир. Айниқса, кейинги йилларда мазкур соҳа вакилларининг иш фаолиятларини янада такомиллаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгариш ва қўшимчалар киритилгани айни мuddао бўлди. Мисол сифатида Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси томонидан қабул қилинган ва Сенат томонидан 2009 йил 4 декабрда маъқулланган Солиқ кодексига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонунни келтириш мумкин.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Солиқ кодексининг 134 та моддасига ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Бундан қўзланган асосий мақсад мамлакатимизда фаолият юритаётган ҳар хил турдаги тадбиркорлик соҳаси билан бевосита боғлиқ хусусий сектор, фермер ҳамда чет эл фирма ва компаниялари, ишбилармонлар, кредит ташкилотларининг иш-фаолиятини енгиллаштиришдан иборатдир.

Жорий йилнинг 1 январидан кучга кирган қонун асосида Бектемир туман солиқ инспекцияси томонидан ҳам кенг қўламада ишлар олиб боришмоқда. Тумандаги ишбилармон, тадбиркор ва ҳўжалик юритувчи субъектлар, хорижий компаниялар жамоалари аъзоларига солиқ ходимлари кодексга киритилган ўзгариш ва қўшимчаларнинг мазмун-моҳиятини тушунириб беришяпти. Шунингдек, туманимиз ҳудудида янги ташкил этилаётган фирма ва хусусий сектор вакиллари орасида ҳам бу борада кенг қамровли ишлар олиб боришмоқда. Ниятимиз ҳукуматимиз томонидан иқтисодий ислохотларни янада такомиллаштириш ва аҳолининг моддий манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ изчил тадбирларни амалда қўллаб-қувватлашдан иборат.

Гулсара ТОШПҮЛОВА,
Бектемир туман ДСИ бўлим бошлиғи

МАВЗУ

Белгиланган мuddатда қайтариш шарти билан берилган ёки олинган нарса (пул, буюм ва ҳ.к.) қарз дейлиши ҳаммамизга аён бўлган оддий ҳақиқат. Бу хайрли амал қадим-қадимдан буён инсонлар ўртасида сақланиб келади. Табиийки, замонлар ўтиши билан бу муносабатлар турли мамлакатларда ўзига хос тарзда тартибга солинган, қолаверса, қонунлар билан ҳам мустаҳкамланган. Ҳўш, бугунги кунда-чи? Юқоридagi каби ҳолатлар кунора бўлмаса-да, ҳар ҳафта ёки ҳар ойда юртимизнинг турли бурчакларида у ёки бу ҳолатда учраётгани сир эмас.

Тўғри, қарз олиш муқаддас ислом динимизда ҳалол қилиб берилган амаллардан саналади ва ўз навбатида ана шу қарзни қайтариш ҳам шарт қилиб қўйилган. Эслайлик, "Саҳиҳи Бухорий"да қарз билан боғлиқ муносабатлар алоҳида бобни ташкил қилади, унда, жумладан, ёнида пули бўлмаган кишининг қарзга нарса сотиб олгани, қарзларни узиш, қарзни зиёда қилиб узиш (бунда фоиз назарда тутилмаган, балки қарзни узувчининг ихтиёрий равишда зиёда узишига ишора қилинган) қабилар ҳақида ҳадиси шарифлар баён қилинган.

"ОЛАРДА КИРАР ЖОНИМ..."

Қонунчилигимизга кўра, қарз олинган пул энг кам иш ҳақининг ўн баро-

"Қимки одамларнинг молини уларга қайтариб бериш ниятида олса, Аллоҳ таоло у кишига (ниятининг яхшилиги боисидан) ўз фазлу карамини зиёда қилади ва қимки (одамларнинг молини) уларга талофат (зарар) етказиш ниятида олса, Аллоҳ таоло у кишига (ниятининг ёмонлиги боисидан) талофат етказиб (ризқи рўзини бебаракка қилади ва қийматда жазолайди)".
(«Саҳиҳи Бухорий»дан)

"Яқин бир дугонам бошига ташвиш тушганида қарз сўраб келди. Тирикчилик учун йиғиб қўйган маблағимни бердим. Бир ярим йилдан ошди, имкони бўлса-да, лекин қайтармаяпти. Нима қилай, кечай десам, бир неча миллион сўм..."
(Гулсума, Қўқон шахри)

Қўшнилардан сўраб суриштирса, у биргина Гулжаҳон опадан эмас, бошқалардан ҳам 300-400 минг сўмлаб қарз олиб кетган экан. Қизи эса соппа-соғ, фақат учтўрт кунгина касалхонада ётиб чиққан экан, холос. Ўша аёлни бир неча марта сўроқлади, икки марта учрашишди ҳам. Аммо ҳалиги хотин безбетларча "Опажон, қайтараман, ебкетарга олганим йўқ-ку, намуна, шу арзиманган пулга зориқиб қолмагандирсиз" дея кинояли гап ҳам қилди. Орадан яна уч ой ўтди. Аёл эса баҳона тўкишдан чарчамасди. Охири маҳалла-қўйга чиқди, ички ишлар бўлимига мурожаат этди. "Бирон қоғозга қарз олудим деб

Албатта, қарз эгасининг ўз ҳақини талаб қилиши унинг кафолатланган ҳуқуқи ҳисобланади. Қарз олган одам уни тўлашга қўрби етмаган вақтда қарздан воз кечиш ёхуд унинг мuddатини узайтириб беришини савобу фазилати жуда улуғ эканлиги қадим ривоятларда ҳам келтирилади.

Албатта, қарз бериш билан боғлиқ жараёнларда фақат салбий воқеалар кузатилмайди. Бунда қарздан кечиш ёки юқорида айтиб ўтилганидек, унинг мuddатини узайтириш каби ҳолатларни ҳам кўришимиз мумкин. Зеро, муҳтож инсонларга қўмак бериш, мушкул вазиятларда уларни қўллаб-қувватлаш азал-азалдан халқимизга хос азгу ишлардандир.

"Қутилмаганда аёлим қазо қилиб қолди, озроқ қарз қўтаришимга тўғри келди. Деярли ҳаммасини уздим, ўшанда яқин бир қариндошим "савоб учун" деб икки юз минг берувди. Лекин унинг хотини ҳар кун "Ўша пул меники эди, қайтаринг" деб қўймапти".
(Чори, Термиз шахри)

Ҳозирги кунда қарзни тўлай олмай қолиш вазиятини ҳисобга олган ҳолда, бунинг эвазига бирор бошқа мулкни гаровга қўйиш ҳолати ҳам учрайди.

... ҚИЁМАТ КАДАР

Бу воқеани отамдан эшитган эдим: уч йилча бурун маҳаллада кекса бир отахон қазо қилибди. Имом жаноза ўқилаётганида марҳумнинг фарзандлари ва қариндош-уруғларидан "Мабодо отангиз тириклигида бирон бир кишидан қарздор бўлиб узолмай қолгандир, шундайлар гувоҳ ва далил-ҳужжатлар билан келса, узишга розимисизлар?" деб сўрабди. Шунда ҳаммалари бараварига "Розимиз" деб жавоб берибди. Лекин бир ҳафтадан сўнг ҳалиги хонадонга кексароқ киши келиб, тўнғич ўғлини чақириб, "Биласиз, отангиз билан жуда қалин ошна эдик, таъзиясида келолмадим, ўзим узокроқ жойга кетувдим. Орамизда озгина олди-берди бўлувди, гувоҳлар ҳам бор. Ана шу дўстимнинг зиммасида қолиб кетмасин" деса, қаттиқ маломатга қолибди. "Энди келдингизми? Шу пайтгача қаерда эдингиз, йўқ, беролмайман" деб жеркиб солибди ўғил. Маҳзун ҳолда қайтаётган чолни маҳалла оқсоқоли яхши танир экан, кўнда учратиб қолиб, ҳол-аҳвол сўрабди. Бўлган воқеани эшитгач, отахоннинг фарзандларини ёнига чорлабди. Шунда улар орасидан тушунган, иймон-этиқодли бир ўғли "Мен сизни яхши биламан, ота, ҳеч қачон бировнинг ҳақини емаганиз, қани қарзлари қанча эди?" деб айтилган пулни тутқазибди-да, "Отаниннинг ҳақиқа бир дуо қилин" дебди. Отахон кўзларида ёш билан "Илоё, тоғларнинг олтин бўлсин, ўғлим, мана шу берган пулинг, кимлар учундир бир тушликка етмас балки, лекин ана шу арзимас нарса отанг раҳматлининг зиммасида қолмасин", деб келувдим, Оллоҳ қўлласин" деб уйига қайтибди...

ҚИССАДАН ХИССА ШУКИ, "Қарз қиёматга қолмасин, башарти қарз қиёматга қолса, эгасидан қайтиб олинади, яъни унинг савобларидан қарз берган кишига олиб берилади" деган маъно яширинган. Бунда фақат моддий қарзни узмаслик ёхуд уза олмай вафот этиб кетиш назарда тутилмайди, балки бир одамнинг бошқада ҳаққи қолиб кетиши билан боғлиқ барча ҳолатлар тушунилади.

Инсонийлик туйғулари билан бирга масъулиятни ҳам ҳис эта олсақ, зиммамизда бир-биримиз билан боғлиқ ҳеч қандай қарз – хоҳ у моддий бўлсин, хоҳ маънавий – қолмаса, мавжуд муаммоларни ижобий ҳал қилган бўлар эдик. Бу мавзуга дахлдор фикр мулоҳазаларингиз бўлса, тахририятимизга ёзиб юборинг.

Раҳшона КЕНЖАБОВЕВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.

ҚАРЗ БЕРИШ САВОБ, ҚАЙТАРМАСЛИК-ЧИ?

баридан ортиқ бўлса, қарз шартномаси оддий ёзма шаклда тузилиши қатъий белгилаб қўйилган. Яъни, қарздор пулни олганлиги ҳақида тилхат беради. Қарз шартномаси қонун бўйича, албатта, нотариал тасдиқланган шарт деб қўрсатилмаган. Бирок, барчамизга маълумки, ҳозирда қарз билан боғлиқ муаммолар жиддий тус олган, қарзни бера олмаслик ёхуд атайин бермаслик, пулни олиб қочиш кетиш каби ҳолатлар бот-бот учрайди. Кўп ҳолларда қатор келишмовчиликлар, низолар келиб чиқадики, уларни бартараф этиш, тарафларни мurosаи мадорага келтириш барча учун осон кечадиган жараён эмас.

Қарз бериш ва олиш, уни қайтариш мажбурияти, одоби, қоидалари миллий қонунчилигимизда, шу жумладан, динимизда ҳам мукаммал тарзда баён этилган ва унда ҳар икки томоннинг ҳақ-ҳуқуқлари инобатга олинган. Қарзни қайтариш зарурлиги, қўрби етган ҳолларда қарздан кечишининг фазилати экани, бир нарсанинг ўрнига бошқа нарса билан қарзни узиш имконлиги рад этиб бўлмас ҳақиқатдир.

Қарзни узиш қарз олувчи зиммасига шарт қилиб қўйилган вазифадир. Баъзи ривоятларга кўра, қарз берган одам уни уч марта сўрагандан кейин ҳам қайтармаса, қарздор одамга гуноҳ ёзилар экан. Қарзни атайлаб узмай юришлик қаттиқ қораланади.

ҚАРЗНИ ЁЗИБ ҚЎЙИШ КЕРАКМИ?

...Гулжаҳон опа тадбиркорлик билан шуғулланади. Иккита дўкони бор. Ўзи қийинчилик билан ўсгани учунми, кўпчиликка қўлидан келгунича ёрдам бергиси келади. Ўша кун қўшни аёл йиғлаб чиқди: "Опажон, қизим касалхонада ётибди, зудлик билан операция қилдирмасак, ўлиб қолармиш. Нима бўлсаям, йўқ деманг. Уч миллион бериб туринг, бир ойда қайтараман". Опанинг кўнгли бўлмади, уйига кириб, айтилган пулни олиб чиқиб берди.

Орадан бир ойда вақт ўтди. Ҳалиги аёл шу-шу қайтиб қорасини кўрсатади.

имзо чекканми?" дейишди у ердигилар. Опа шундагина ҳар қандай яхшилиги қўли очиклигининг ҳам чек-чегараси борлигига амин бўлди. Оқибатда олган қарзини қайтаришни ўзига эп кўрмаган товламачи аёл бошқа бир қингир иш билан қўлга тушиб, қамалиб кетди...

Ушбу воқеадан чиқарадиган хулосамиз шу: қарз муносабатларидаги барча ижобий ва салбий жиҳатларни ҳисобга олган ҳолда айтишимиз мумкинки, қарз олиш ва беришда расмийлик қўлланилмас экан, юқоридаги каби қўнғилсиз ҳолатларнинг рўй бериш эҳтимоли кучаяверади. Шунинг учун катта миқдордаги қарзлар расмийлаштирилса, (албатта, энг ишончли ва яқин жигаргўшалар ўртасидаги инсонийлик муносабатларига дахл қилмаган ҳолда) мақсадга мувофиқдир.

Ҳар қандай турдаги қарз билан боғлиқ ишларни гувоҳлар ҳузурида ёзув билан қайд этиш икки ўртадаги инсон ва масъулиятни кафолатлайдиган "норасмий" ҳужжатдир (нотариал тартибда тасдиқланадиган ҳужжатлар бундан мустасно).

Дарҳақиқат, нотариал тасдиқланган қарз шартномаларида ҳар икки томоннинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, қарзни ўз вақтида тўлай олмаганда қўлланиладиган қонуний чоралар ҳам ўз аксини топади. Агар қарздор ўз вақтида қарзни қайтармаса, нотариус ижро хатини ёзиши мумкин. Унга асосан қарздорнинг қарзни тўлашга маблағи бўлмаган тақдирда, суд ижрочилари томонидан қарзни ундириш қарздорга тегишли мулкка қаратилади ва унинг ижроси қонуний йўл билан амалга оширилади.

ДИЛ ДАФТАРИ

Зулҳумор АШУРОВА,
Зулфия номдаги Давлат мукофоти совриндори

КУМУШБИНИНГ АЙТГАНИ

Марғилон билан Тошкент ўртасида хор гулман.
Ёри бўлиб ёргага
Етолмаган зор гулман.

Бек эди, бегим дедим,
Исёнимга «жсим» дедим.
Ким бўлдим мен, ким эдим,
Тақдирдан безор гулман.

Кўз ёшим дарё-дарё,
Қотил Зайнабмас — дунё,
Бор экан деб шу савдо,
Нолали дутордурман.

Қўкни тутар фиғоним,
Бўзлайди Марғилоним.
Излайди онажоним,
Мен тупроққа ёр гулман.

ЗАЙНАБ НОЛАСИ

Нима эди гуноҳим?
Нима эди гуноҳим?
Менга терс боққанмиди,
Янги туғилган моҳим?

Қўнғим бор эди гулдай,
Қуйдириб қилди қулдай.
Кумушини малика-ю,
Мени Бек кўрмиш қулдай.

Нима эди гуноҳим?
Нима эди гуноҳим?
Бўғзимдан нари ўтмас,
Юракдан чиққан оҳим.

Баҳори йўқ қуз борми,
Юрса қолмас из борми?
Олам кезсанг бирорта,
Орзуси йўқ қиз борми?!

Қундошни истабмидим,
Кўз ёшини истабмидим?
Бегимга мен ёлвориб,
«Олинг» деб қистабмидим?

Нима эди гуноҳим?
Нима эди гуноҳим?

ИНТИЗОМ — бу сўзнинг ўзаги «дурни ига терди» дегани бўлиб, кейинчалик унинг «мунтазам тус бериш», «тартибга солиш», «маълум қоидаларга қатъий риоя қилиш» каби маънолари ҳосил қилинган.

ТУРБАТ — «Ўзбек тилининг этимологик луғати»да изоҳланмишча, аслида бу сўз чанг, ер ва тупроқ демакдир. Кейинчалик «қабр», «мақбара» маъниси юзага келган.

УШУК — ҳозир ҳам халқ тилида «ушук урди» ибораси қўлланилади. Қадимги тилимизда «ушук» сўзи «совук» деган маънони англатган.

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

Ўзбек мусиқа санъатида гитара ушлаб қўшиқ қуйлайдиганлар кам. Улардан бири – “Садо–99”, “Ўзбекистон – Ватаним маним” (2000) кўрик-танловлари совриндори, “Олтин куз” муаллифлик қўшиқлари танловининг мутлақ ғолиби Шухрат Йўлдошев ўзига хос услуби билан санъат ихлосмандлари кўнгилдан жой олган, десак муболага бўлмайди.

— **Шухрат ака, имижин-гизни бошқа биров чолғу, айтилик, миллий созлар уй-ғунлигида яратсангиз бўлмасиди?**

— Аслида, гитара — қўшиқ айтишим учун бир восита, холос. Масалан, сиз айтгандай, бошқа биров соз билан ҳам чиқишим мумкин. Рубоб ҳам, тор ҳам чалиш қўлимдан келади. Хар қандай мусиқа асбобини ўзбекчага “ўғириб” чалса бўлади. Умуман айтганда, бошқа халқларга мансуб чолғу асбоблари миллий санъатимизни камситмайди, аксинча, бойитади, деб ўйлайман.

— **Биласиз, санъатга соф профессионал тарзда ёндашадиган хонандлар тўй-хашамлардан йироқроқ бўлиши керак, деган мезон ҳам бор. Лекин бу соҳада моддий манфаат кўпроқ ўрин тутишини эътиборга оладиган бўлсак, сизнинг изланишларингиз кўнгилдагидек натижа берармикан?**

— Тўғри, мен ўзимни реклама қилиш ёки танитиш учун зўр бераётганим йўқ ва бунинг уддасидан чиқиш осон эмаслигини ҳам яхши биламан. Бугун биров мана сизга фалон пул, қўшиқ ёздириб, концертлар уюштириб, дейдиган давр эмас. Шунинг учун кўпроқ ўзим ҳаракат қиламан. Ва ишонаманки, мени ўзларининг яхши кўнглирга таклиф этадиган, қўшиқларимни чин дилдан эшитиб, соғинадиган мухлислар давраси бор.

Хатто “Йиллар армони” деган оғир, маҳзунроқ қўшиғимни айрим давраларда тўрт-беш марта кўйлашимни сўрашади. Энди, мухлиснинг диди хар хил

бўлади: кимдир қора қуйлакни ёқтира, биров оқ рангдэгисини кийгиси келади. Бунинг учун ҳеч кимни айбламаслик керак. Битта нарсани аниқ: ўз услубига эга хонанданинг садоқатли тингловчилари албатта бўлади. “Яхши қўшиқ тинглайдиган кам, энгилларини эшитадиганлар кўн” деган фикрга шахсан мен қўшилмайман.

— **Сиз ўзингизни шоу-биз-**

Шухрат Йўлдошев:

«ЮЛДУЗ»ЛИК ЎТКИНЧИДИР

несга дахлдорман деб ҳисоблайсизми?

— Қайсидир жиҳатдан “ха” десам ҳам бўлади, лекин бу борада ҳали тажрибам кам. Мазлум бир аудитория билан чекланмасдан, ижодий ҳаётимда яна бир бурилиш яшаш ниятим ҳам йўқ эмас...

— **Билишимча, сиз, ўзингизга маъқул шеърни топиб, унга мос оҳанг излайсиз. Сўн оранжировкачи билан ҳамкорликда сайқал берасиз, кейин эса овоз ёзиб, мухлис-ларга тақдим этасиз. Ҳолбуки, айрим тоифа хонандалар бундай машаққатли меҳнатдан қочиб, тайёр қўшиқни бастакор ё оранжировкачилардан сотиб олиб кўя қолишадди. Сиз ҳам шундай йўл тутсангиз бўлмайди?**

нима?

— Тўғри, менинг асл касбим шифокорлик. Бу соҳада яхшими-ёмонми, 15 йилча ишладим. Катта тажриба мактабини ўтдим, десам муболага бўлмайди. Тиббиёт соҳаси нихоятда нозик ва мураккаб. Шундай бўлса-да, ёшлигимдан санъатга, айниқса, қўшиқчиликка ҳавасим, меҳрим жуда баланд эди. На илож, икки йўлдан бирини танлашим шарт эди, нихоят, ўйлаб-ўйлаб, санъатни танладим. Қолганини вақт кўрсатади.

— **Айтинг-чи, сизни кўпроқ кимлар танқид қилади, мухлисларми ёки мутахассислар?**

— Тан оламан, мени баъзи оранжировкачилар танқид қилишиб, “Сиз ўз услубингизни ўзгартиринг”, деган талабни қўйишди. Уларнинг айтишича, мен беш-олти ой қаттиқ ишласам, “юлдуз” бўларимшман. Билишмайдики, хар қандай қўшиқни ўзим хоҳлаб, чин дилдан севиб айтишим лозим. Менга тез келиб, тез кетадиган ўткинчи шухрат керак эмас... Гоҳида “Нега йиғлоқи қўшиқларни кўп айтасиз?” қабилидаги гапларни ҳам эшитаман. Нима қилай, ру-

ИСТЕЪДОД

ҳимга шундай шеър ва қуйлар яқин бўлса шундай айтаман-да.

— **Кейинги пайтларда айрим телесериалларда ҳам қўшиқларингиз берилляпти...**

— Режиссёр Замира Бегимкулова “Бувим ёпган нон” фильмига махсус қўшиқ тайёрлашимни сўради. Бастакор Дилбар Ражабова билан ҳамкорликда “Она-жоним” қўшиғини яратдик. Маъқул тушди, шекилли, режиссёр мени навбатдаги “Тўлхан атрофидагилар” сериалида ҳам ижодий ҳамкорлик қилишга чорлади. Бу асарда “Алвидо, муҳаббат”, “Майлими, ўпсам қўлингизни” каби романтик қўшиқларни ижро этдим. Ва нихоят, “Туташ тақдирлар” сериалида ҳам баҳоли кудрат мухлисларга манзур бўладиган қўшиқ яратишга уриндик.

— **Оилангиз ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.**

— Рафикам Ноилахон — шифокор, икки нафар фарзандимиз, бир ўғил, бир қизимиз бор. Шукри, оилада оталик масъулияти деган юксак вазифани уйдлашга ҳаракат қилаялман.

— **Яқинда “Туркистон” саройида концерт бераётган экансиз. Бирданига икки кун... ҳали унчалик ном қозонмаган Шухрат Йўлдошевга қийинчилик туғдирмасмикан?, деган гап-сўзларга нима дейсиз?**

— Мен азалдан таваккалчиликни яхши кўраман. Биламан, осон кечмайди бу! Лекин барибир мухлисларимнинг қўллаб-қувватлашига ишонаман. Қолаверса, бу концерт шу пайтгача қилган ижодимнинг сарҳисоби бўлади. Репертуаримдан янги, илк бор ижро этиладиган қўшиқлар ҳам ҳол олган.

Шахноза РОФИЕВА
сўхбатлашди.

«УЧТУТДА ЎҚИШНИ ИСТАЙМИЗ»

— дейишмоқда навоийлик ёшлар мактаб-интернат доврўғини эшитиб

Мустақиллик йилларида Президентимиз ташаббуси билан таълим тизими қайта ислоҳ этилиб, моддий-техника базаси замон талабларига мос равишда мустаҳкамланди. Навоий вилояти Навбахор туманидаги «Учтут» ихтисослаштирилган мактаб-интернати фаолияти билан танишиб, нафакат шаҳар, хатто энг олис қишлоқларимизда ҳам келажақ ворисларимиз учун қўлай шарт-шаройлар яратилаётганига ишонч ҳосил қиласан киши. 1996 йили нафис санъат лицейи сифатида қўбиятлик ёшлар учун ўз эшиklarини очган ушбу илм масканини ўтган 13 йил давомида 500 нафарга яқин ўғил-қиз би-тириб чиқди. «Бу мактаб-интернатнинг ўзига яраша ҳунарабоиси бор, шекилли. Яхши, тажрибали ўқитувчиларни, билим-и, иқтидорли ўқувчиларни ўзига тарта-верадди», дейишди ота-оналар ушбу дар-гоҳ ҳақида гап кетса. Бу сўзлар замири-и аги ҳақиқат шунки, таълим муассасасида ўқувчилар иқтидорини ривожлантириш, кўзага чиқариш борасида яхши тажриба-лар тўплаган. Шу боис, иқтидорли ўқув-чилар кўп йиллардан бери мактабнинг фахри ва ғурури бўлиб келмоқда. Таъ-кидлаш лозимки, бу ютуқлар устозлар са-лоҳиятидан ҳам дарак бериб туради. Уларнинг ўқувчиларни мустақил фикр-лашга ўргатиш, билим ва салоҳиятини юксалтиришдек захматли меҳнатлари, фидойиликларни боис олис бир қишлоқ-даги илм масканда сабоқ олганларнинг 80-90 фоизи олий ўқув юртлири талаба-си бўлиш бахтига муяссар бўлмоқда.

— Аввало, шундай ўқув масканлари-ни ташкил этиб, маблағ ва эътиборини аямаётган ҳукуматимиз раҳбарига, дав-латимизга минг раҳмат, — дейди мак-таб-интернат раҳбари Раҳмонкул

ЖУМАЕВ. — Тасвирий санъат, кимё-био-логия ва тарих-ҳуқуқшунослик йўналиш-ларида чуқурроқ билим беришга ихти-рослаштирилган мактаб-интернатимиз-нинг моддий-техника базаси йил сайин мустаҳкамланмоқда. Жумладан, ўтган йили лойиҳа-смета қиймати 790 млн.

сўмлик янги замонавий ўқув биноси, 120 ўринли ётоқхона, спорт зали ва ошхона-нинг қурилиб фойдаланишга топширил-гани нур устига нур бўлди. Айни пайтда бу ерда Навбахор, Кармана, Хатирчи ту-манлари, шунингдек, Навоий шаҳридан келган 234 нафар ўқувчига 35 на-фар устоз-мураббий таҳсил бер-моқда.

Мактаб-интернат ўқувчилари-нинг турли кўрик-танлов ва мусо-бақалардаги иштироки ҳам эъти-рофга лойиқ. Улар «Комусимиз — бахтимиз», «Аждодларга муносиб авлод бўлайлик», «Қўшиқлар бай-рами» каби кўрик-танлов ва фан олимпиадаларнинг туман, вилоят ва республика босқичларида му-ваффақиятли қатнашиб, фохрли ўринларни қўлга киритмоқда. Жум-

ладан, ўтган ўқув йилида Шержон Со-диқов «Келажак овози» кўрик-танловининг тасвирий санъат йўналиши бўйича вилоят босқичи ғолиби бўлиб, республикага йўллана олди. Моҳина Раҳматова, Жаҳон-гир Жалилов, Зоир Ризаев каби ўнлаб ўқувчилар кимё-биология, тарих, физика фанлари бўйича вилоят фан олимпиада-сида совринли ўринларни эгаллашди.

Яна, ўқувчилар иқтидори ва ўқитув-чилар заҳмати маҳсули бўлган айрим ра-қамларни келтирмоқ жоиз. 1999 йилдан буюн ушбу даргоҳни битириб, олий ўқув юртига кирган ўқувчилар ҳисобини чикилганда, кўрсаткич 85 фоиздан кам эмаслиги аниқланди. Хусусан, 2006-2007 ўқув йилида 60 ўқувчининг 52 нафари, 2008-2009 йилда эса 61 ўқувчидан 53 нафари олий ўқув юртлирига ўқишга ки-ришгани гоят қувонарли.

— Ўқув масканимиз жойлашган худуд тарихий обидаларга бой макон ҳисобла-нади, — дейди тарих фани ўқитувчиси, халқ таълими аълочиси Ҳамид Ҳотамов. — Бу ерда беш минг йил аввалги қадим Учтут шахтаси ва кўп асрлик учта тут дарахти та-рихчи олимлар эътиборини жалб этиб кел-

ТАЪЛИМ ФИДОЙИЛАРИ

моқда. Сармишсой дараси ҳам тоғ ошиб борилса, 5-6 қақирим келади. Шу орада «Қирққозон» деб номланувчи ажойиб та-биат муъжизаси аниқланди. Булар ўз зи-ёратчиларини кутмоқда.

Мактаб-интернатда тарихий ўлкашу-нослик музейи ҳам ташкил этилган. Му-зей экспонатлари маҳаллий аҳолидан тўплаган ноёб тарихий ашёлардан иборат.

— Бугунгача нимагаки эришган бўлсак, фидойи ўқитувчиларимизнинг хизмати, — дея сўзида давом этади Раҳ-монкул ака. — Ўзбекистон Бадиий ака-демияси аъзоси, тасвирий санъат ўқитувчиси Нурилла Чориев, кимёгар Қурбон Шукүров, тарихчи Ҳамид Ҳо-тамов, физик Шоди Ўринов сингари узок йиллик тажрибага эга педагогларимиз иш-фаолиятига назар солсангиз, улар-нинг чинакам қомил инсон тарбиячиси-ли эканлигига амин бўласиз. Биз ана шундай фидойи мураббийларга сўяиб, машаққатли ва, айни пайтда, шарафли бир йўлга тушган қарвонимиз. Ана шун-дай инсонлар бор экан, сафаримиз узок ва ёруғ, борар манзилимиз нурафшон бўлишига ишонаман.

Бошқа туманларда «Биз шу мактаб-да ўқишни истаётимиз», дегувчиларнинг қўлпиги даргоҳнинг доврўғидан нишо-на. Баркамол авлод йилида мактаб-ин-тернат ўқувчилари ҳаётларининг мунав-вар бекатлари сари йўл олиб, янада юқори чўққиларни забт этишларига шубҳа йўқ.

Ҳошим ОРЗИКУЛОВ,
«Оила ва жамият» мухбири. (t)

САЛОМАТЛИК

— Чунки, бурун бўшлиғи совук ҳавони илтиб, чанг ва микроорганизмлардан тоза, пастки нафас йўллари, зарарланишдан ҳимоя қиладиган ўзига хос ажойиб элақдир, — дейди Гулимбой ака. — Бурун орқали нафас олинганда чанг зарраларининг 60%и ва кўпгина бактериялар бурун бўшлиғида ушланиб қолгани учун, танага 10 марта кам микро кириди.

Аммо бурун битса ёки ундан "суяқ ажралма" келиб турса-да ойлаб қўлидан дастурмол тушмай бамайлихотир юривчилар, бунинг учун шифокорга мурожаат этишни кулгили деб ўйловчилар ҳам кам эмас. Ваҳоланки, бурундан сурункали тарзда қийин нафас олиш ёки сурункали тумов организмнинг бошқа барча аъзолари ва тизимларида сал-

ти ковак пешона бўшлиғи ва ниҳоят асосий суяқ танасида жойлашган ҳаволи бўшлиқ асосий бўшлиқ деб юритилади.

Айримлар бу ковакларнинг яллиғланишлари, яъни гайморит, этмоидит, фронтит, сфеноидит деган ташхисларни ҳам жуда яхши билади. Ушбу касалликлар ҳозирги кунда жуда кўп учрамоқда. Масалан, экологик жиҳатдан тоза ҳудуд ҳисобланган Паркент туманида олиб борилган илмий изланишларимиз натижасида синуситлар аҳоли орасида 50 фоиздан кўп учраганлиги бу масаланинг нақадар жиддийлигини кўрсатади.

Синуситларда "сув" келиши аломати билан биргаликда яна бош оғриғи, бурун битиши, бурундан ва димоғдан йирингли ажралмалар келиши, хуррак отиш, киска йўтал, ҳид билиш фаолиятининг бузилиши, умумий беҳоллик, баъзан тана

лергия, аденоидлар, жигар ва буйрак касалликларига эга беморлар кўпроқ дуч келишади.

— **Ўткир ва йирингли синуситларга чалинган беморлар уй шароитида даволаниши мумкинми?**

— Аввало ҳар қандай касалликка тўғри ташхис қўйиш лозим. Юқорида санаб ўтилган синусит аломатлари кузатилганда беморлар қишлоқ врачлик пунктлари, поликлиникаларда фаолият кўрсатувчи умумий амалиёт шифокорлари ёки ЛОРга мурожаат қилишлари лозим. Ташхис қўйишда рентгенологик текширув усулининг аҳамияти катта.

Даволашда бир неча кунлаб умумий тартибда самараси кам, зарари кўп бўлган эски усуллар — яъни инъекция ҳолида антибиотикотерапиядан воз кечиш, самарали усуллардан фойдаланиш керак. Йирингли жарроҳлик қоидаларига

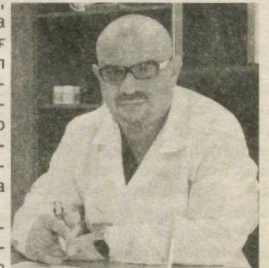
МУТАХАССИС МАСЛАХАТИ

ЭРКАКЛАРГА ЭЪТИБОР КЕРАКМИ?

DOCTOR-D клиникаси раҳбари, тиббиёт фанлари номзоди Дилмурод Эргашев жавоб беради:

Маълумотларга кўра, яқин эллик йил мобайнида соғлом эркекларда уруғ ҳужайралари сифати сал кам икки баробарча қисқарган. Бу жараён шу алфозда давом этаверса, йиллар ўтиб инсонларнинг кўпайиши фақат сунъий йўл билан амалга оширилишига тўғри келади.

Олимларнинг таъкидлашича, агар эркеклар ўз саломатликлариغا бепарво бўлишса, 2050 йилга келиб, ҳар иккинчи эркекда бепуштлиқ, 60 фоиздан ортиқ эркекларда жинсий заифлик (импотенция) кузатилиши мумкин. Андрологлар бу рақамларни инобатга олиб, оила бошлиқларига алоҳида эътибор бериш лозимлигини таъкидлашди.

Оила «устунлари» бўлмиш эркекларнинг соғлиғига жиддий эътибор беришларида уларга ўз турмуш ўртолқлари ҳам яқиндан қўмақлашишлари шарт. Қуйида эркеклар саломатлиги учун жуда фойдали ҳисобланган, ва тиббиётчилар томонидан ниҳоятда фойдали эканлиги исботланган айрим усуллар ҳусусида сўз юритмоқчиман.

*Простата беши учун энг муҳим элемент бу — рух. Ушбу элементни топиш учун қиммат дорилар ёки таомларга биологик қўшимчалар сотиб олиш шарт эмас. Халқимизнинг севимили меваси — анжир рух моддасига жуда ҳам бой. Ҳаттоки, у қўрилган ҳолида ҳам ушбу моддани ўзида сақлаб қолади. Шунинг учун эркеклар бу мевани қишин-ёзин истеъмол қилишлари лозим.

*Эркеклар саломатлигини мустаҳкамлашда ошқовоқнинг данаги жуда фойдали ҳисобланади. Уни қўрилган ҳолда ейиш мақсадга мувофиқдир.

Муҳтарам аёлларимизга илтимос — севимили турмуш ўртоғингиз соғлом бўлишини хоҳласангиз, пишиқчилик пайтида овқатдан сўнг анжирни ювиб, дастурхонга қўйинг. Қўшда истеъмол қилиш учун ҳам анжир қўрилиб қўйишга одатланг. Бундан ташқари, қовоқли таом тайёрлаган кунингиз уруғини алоҳида ликобчага солиб, умр йўлдошингизнинг олдида қўйинг. Ана шунда унда вужудга келиши мумкин бўлган касалликларга қарши курашган бўласиз!

*Эркекларнинг жисмоний ҳаракатлари кам бажаришлари, бир жойда ўтириб ишлаши ҳам уларда простата беши ҳосил бўлишига сабаб бўлади. Бундай касб эгалари иш пайтида озгина танафус қилиб, хонада бир оз юришлари ёки қисқа-қисқа, енгил машқлар бажаришлари маслаҳат бераман.

Ўтириб ёки ётган ҳолда оёқларни тепага қўтариб, чап оёқни ўнг елкага, ўнг оёқни чап елкага қўйиб ёки фақат ётган ҳолда «велосипед» бошқаргандек машқ бажариш, орқа томонга қараб сузиш ҳам жуда фойдалидир.

Бу борада бизнинг "DOCTOR-D" ихтисослаштирилган клиникамизда керакли муолажалар, ёрдам кўрсатилади (tel: +99871-113-00-57).

E-mail: hospital@doctord.uz.

URL: <http://www.doctord.uz>

(t)

САНЪАТ МЕНИНГ ИҚБОЛИМ

Мафтуна Сатторова болалигиданоқ санъатга ошно бўлиб

КАЛДИРҒОЧ

Ўси. У, айниқса, момолари айтган турли лапар ва термаларни ихро этиб, рақсга тушганда барча йиғилганларнинг олқишига сазовор бўларди. Аммо рақс Мафтунанинг ҳаётида шунчаки болаларча ўткинчи ҳавас бўлиб қолмади. Айни пайтда Сурхондарё вилояти Қумқўрғон туманидаги Агрисаноат коллежининг энг аълочи талабаларидан ҳисобланган ёш раққоса туман, вилоят миқёсида ўтказилган турли санъат танловларида фахрли ўринларни эгаллаб келмоқда.

— Санъат — менинг иқболимдир. Энг катта орзуим қадимги миллий рақсларимизни янада машҳур этишдир, — дейди Мафтуна Сатторова.

БИР ЛАҲЗА НАФАС ОЛМАЙ КЎРИНГ-ЧИ...

— Ана шунда жисму жонимиздаги БУРУН аталмиш энг ҳаракатчан аъзонинг нақадар муҳим ва ҳаётий вазифани адо этишини англаб етмиз, — дейди бугунги суҳбатдошимиз **Тошкент Педиатрия медицина институтининг дор кафедраси доценти, тиббиёт фанлари номзоди Гулимбой Бобохонов.**

бий ўзгаришларга сабаб бўлади. Нафас оғиз орқали олинганда организмга қираётган кислороднинг миқдори меъёрадагига нисбатан 78 % гача камайтирилади. Масалан "5" баҳога ўқийдиган боланинг ўзлаштириши "4", "3" ва ҳатто ундан ҳам камайиши, яъни ақлий фаолияти диққати, эслаш қobiliятининг сусайишига олиб келади. Бундай беморлар хуррак отиш ва уйқуда нафас олишнинг тўхтаб қолиши, камқонлик, толиқиш, иштаҳанинг пасайиши, фикрни бир жойга йиғолмаслик каби жиддий муаммоларга дуч келишади. Лаблар ва оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати яллиғланиши, қулоқ оқши, томоқ оғриши, бурун атрофидаги бўшлиқлар, бронхлар яллиғланиши, ошқозон-ичак касал-

Гулимбой Бобохонов устози т.ф.д., профессор Саидакром Ҳасанов билан англикларни муҳокама қилишмоқда.

кузатилади. "Бесабаб" боши оғрийдиган беморларнинг қариб 90 фоизда синуситлар бор дейиш мумкин. Бундай касаллар кўп ҳолларда бошқа мутахассислар томонидан бесамар даволанганлигига гувоҳ бўлаёلمиз.

— **Бурун ёндош бўшлиқлари шиллиқ пардасининг яллиғланишига сабаб бўлувчи омиллар нималар? Касаллик қайси фаслда кўпроқ кузатилади?**

— Ўткир синуситлар асосан ҳаво томчи орқали юқувчи ўткир респиратор вирусли инфекцияларнинг асорати ҳисобланади. Булар грипп, парранда гриппи, чўчка гриппи, парагрипп, аденовирус ва бошқалар. Вирусли инфекциялар куз, қиш ва баҳор фаслларида кўп учрайди. Чунки бу фаслларда богча, синф хоналари ва турар жой биналари кўп шомоллатилмайди, қолаверса, вирусларга қирин келтирувчи қуёш нурлари ҳам кам бўлиб инфекциянинг тарқалишига шaroит яратлади. Шунинг учун ошқозон-ичак қисмида касалликлар бор беморлар, кашандалар, қариялар ҳамда сунъий овқатлантирилатган гўдакларнинг касалланишига мойиллиги жуда юқори бўлади.

Ўткир синуситларнинг олди олинмас саҳнасида синуситларга дучор бўлиш мумкин. Бу ҳасталикка бурун тўсиги қийишклиги, ал-

биноан қарда йиринг бўлса, унинг чиқишига йўл очиб бериш лозим.

Ўткир ва сурункали асоратланмаган синуситларни даволашда бурун ёндош бўшлиқларидаги йирингни ўзининг табиий чиқариш тешиклари орқали сўриб олиш ва шу йўл билан ковакларга антисептик дорилар киритиш, шунингдек, Проекциянинг "дориларни силжитиш" муолажаси ёки "кукку" усули энг беэиён тадбир ҳисобланади. Бу муолажа умумий амалиёт шифокорлари томонидан оддий электроотсос ёрдамида амбулатория шароитида даволанади. Муолажа кунига 2-3 марта. Даволаш курсининг давомийлиги 7-10 кун.

Бемор бўш пайтларида "бурун тортиш ва қоқиш" машқини 200-300 марта бажариши лозим. Масалан, зиёсиз деб саналётган "кукку" даволаш усули унчалик қийин эмас. Бунга унча қўл маблаг талаб қилинмайди. Бу борада клиникамизнинг тажрибаси жуда катта. Усул механизмини яхши билмаслик эса самарасиздир.

Шунинг учун ҳам синуситларни фақатгина оториноларингологлар кучидан фойдаланиб бартараф этиш жисмонан амалга ошириб бўлмайдиган масала бўлиб, бу ҳусусда умумий амалиёт шифокорлари ёрдамида суяниш муаммонинг бирдан-бир ечими ҳисобланади.

— **Касаллиқни ўз вақтида ва тўғри даволамаслик қандай оқибатларга олиб келиши мумкин?**

— Вақтида даволанмаган синуситлар орбитал ва бош ичи асоратлари, ангина, сурункали тонзиллит, фарингит, отит, бронхит, ревматизм, хорез ва бошқа қатор асоратлар қолдириши билан янада қатор жиддий тиббий, қолаверса, иқтисодий муаммолар туғдиради. Шунинг учун ҳам бурунга оддий аъзо эмас, балки энг ноёб, энг эътиборга муҳтож аъзо сифатида қарасак, фойдадан холи бўлмайди.

"Оила ва жамият" мухбири Нурхон ЭЛМРЗАЕВА суҳбатлашди.

сайёҳлик фирмаси дунё бўйлаб
саёҳатга таклиф этади:

ОИЛАВИЙ ДАМ ОЛИШ
ЙЎНАЛИШЛАРИ:

Туркия (Анталья, Бодрум, Мармарис)
Болгария (Варна, Албена, Золотые пески)
Малайзия (о.Пенанг, Ланкави, Риданг).
Европа давлатлари, Миср, Сингапур, Индонезия (о.Бали)
Иссиқкўл (ёзги туристик поезд)
Болалар учун оромгоҳлар хорижда (Туркия, Болгария, Иссиқкўл)
Республикаларда «Чорвоқ» оромгоҳи,
«Скай виллидж», «Белдирсой».
Республикалар ва қўшни давлатлардаги
табассури қадамжоларга (Тошкент,
Самарқанд, Бухоро, Хива, Туркистон,
Нурота, Ўш ва бошқа шаҳарларга гуруҳ
бўлиб (корхона ва маҳаллалардан),
оилавий зиёратлари ташкил
қиламиз.

Манзиллар: Тошкент шаҳри Марказ-15 1-й 8-офис («Ганга» магазини
рўқасида)
Телефон: (998-71) 244-49-48, 244-51-28. Факс (+998-71) 120-80-20
E-mail: info@asminatour.uz, web-site: www.asminatour.uz

ШИФО ТОПАЙ ДЕСАНГИЗ

Ўзбекистон халқ табobati
академияси аъзоси
Фуломжон Мусаев муола-
жасига шошилинг

- Бош оғриғи
- Жинсий заифлик
- Ошқозон, жигар, ичак, ўт қопи ва буй-
рак
- Оёқ-қўл, кулоқ, астма, бронхит, кўз хас-
таликлари
- Бўғин касалликлари, остеохондроз, по-
леартрит, юрак безовталиги, шамоллашлар
- Геморрой, руҳий касалликлари
- Тери касалликлари, тижжа
- Юздаги угри ва ажинларни йўқотиш
- Қандли диабет, қон босими
- Буқоқ касалликлари
- Зарарсиз озиш ва семириш

Тел: (+99893)352-26-90,
(+99893)516-99-98.

Гувоҳнома №116

Фуломжон Мусаев амалдаги қонунчилик асосида мамлакат
миқёсида фаолият кўрсатаётган табиблар реестрида 2114 рақам
билан қайд қилинган.

«Қафолат» ДАСК (ОАЖ) Юнусобод туман бўлими ТВЭФЖМС бўйича қатъий
ҳисобда турувчи КФ 0366224, 0366225, 0366226 рақамли суурта полислари йўқол-
ганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Фатхуллаева Нигора Юлбарсоева номига берилган Тошкент шаҳар Чилонзор
тумани Богистон кўчаси, 1-й, 21-хона «Уй режаси» № 2535 йўқолганлиги сабаб-
ли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

МУНАЖЖИМ БАШОРАТИ

Кўй (21.03 - 20.04)

Хафта бошида роса
ишга кўмиласиз. Ҳатто
яшаш тарзингизга бироз
ўзгартириш киритасиз.
Пайшанба куни саёҳатга чиқи-
шингиз мумкин. Дам олиш кун-
ларидида шахсий ҳаётингизда уй-
ғунлик ҳукм суради.

Бузоқ (21.04 - 21.05)

Ўта фаол ва кескин
ҳаракатларнинг вақти
эмас. Яхшиси, кутинг.
Хафта ўртасига келиб,
тақдиринг ўзи сиз учун омад
эшикларини очади. Бирор ёққа
бориш режангизни кейинроққа
қолдириг. Чунки ҳафта охири-
да уйингизга меҳмон келади.

Эгизаклар (22.05 - 21.06)

Хафта давомида ис-
такларингизни қанча тез
амалга оширсангиз,
шунча яхши. Бунга ас-
тойдил бел боғланг. Иккинчи
ярмида ҳиссиётларингизни бош-
қармасангиз, сизга муаммо ту-

дириши мумкин. Шанба, якшан-
ба кунидида кўнгулчор саёҳат-
ларни олдидан режалаштирган-
ингиз маъқул.

Кискичбақа (22.06 - 22.07)

Душанба ва сешан-
ба кунлари сал оғирроқ
келади. Раҳбарингиз
билан муносабатингиз
ёмонлашиши мумкин. Торти-
шидан эса фойда йўқ. Бироқ
пайшанбага келиб вазият энгил-
лашади.

Арслон (23.07 - 23.08)

Ушбу бурж вақил-
лари ҳафтани кутилма-
ган воқеалар билан
бошлайди. Агар ўзин-
гизни хотиржам тутсангиз, юза-
га келган муаммолари вазиятдан
бемалол чиқиб кета оласиз. Сев-
гилнингизга нисбатан бағрикен-
гроқ бўлинг. Зеро, мулоимлик
энг баджаҳл одамни ҳам қўйдай
ювish қилади.

Сунбула (22.08 - 22.09)

Сешанба ва чоршанба кунла-

ри яқин кишингиз бил-
лан орангиздан ола му-
шук ўтиши мумкин. Ва-
зиятга ҳолис ёндашинг.
Шахсий ҳаётингизда се-
зиларли даражада ўзгариш юз
берилади. Воқеалар суруятини ўз
қўлингиз билан ушлаб туришга
ҳаракат қилинг. Хафта сўнгига
ўзингизни ёмон ҳис қиласиз.

Тарози (23.09 - 22.10)

Юлдузлар сизга бу
хафта айрим қийинчи-
ликлардан холи эмас-
лигини айтишяпти. Ҳар
доим ҳам эмас,
фақат баъзи режаларингиз амал-
га ошмаса, ўқсинманг. Хафта-
нинг иккинчи ярмига келиб, эр-
кин нафас оласиз. Чунки ҳамма-
си жойига тушади.

Чаён (23.10 - 22.11)

Хафта бошида ҳам-
касбларингиз олдига
ўз обрўингизни
қўрсатасиз. Агар раҳ-
бар бўлсангиз, қўл ос-

тингиздагиларни назорат қилиш
билан бирга, уларга ёрдам бе-
ринг. Иложи бўлса, ҳеч ким бил-
лан шартнома тузманг, барибир
сизга фойда келтирмайди. Шан-
ба, якшанба дам олиш учун жуда
кулай.

Ўқотар (23.11 - 21.12)

Хафта ёқимли бош-
ланади. Орқада қол-
манг, ҳозир фақат ол-
динга интиладиган
пайт. Чоршанба куни
ким биландир учрашасиз.
Бўйдоқларнинг севгида омади
келади, оилаларни эса бироз
муаммолар безовта қилади.
Хафта охирида базмга таклиф
қилишади.

Тоғ эчкиси (22.12 - 20.01)

Омад сизни қучоқ
очиб кутиб олади ва
кўтаринки кайфият охи-
ригача сизни тарқ эт-
майди. Қанчалик ақли, ҳаракат-
чан ва ҳушқавқлигингизни на-
моён этасиз. Пайшанба ва жума
кунлари каттароқ харид қиласиз.
Дам олиш кунларини оила дав-
сида қувноқлик билан ўтказинг.

Ковга (21.01 - 19.02)

Хафта давомида
кайфиятингиздаги
муътадилликни сақлаб
қолинг. Бу сизга омад
келтиради. Бирор му-
аммо туғилса, фақат ишонган ки-
шиларингиздан ёрдам сўранг.
Шахсий ҳаётингиз билан боғлиқ
режалар устида яна бир марта
яхшилаб бош қотиринг. Юлдуз-
лар ҳафта сўнгига аjoyиб ўтиши-
ни ваъда қилишяпти.

Балиқ (20.02 - 20.03)

Янги танишувлар
кечагингизга ижо-
бий таъсир қўрати-
ши мумкин. Шу кун-
ларда ниманики
ўйлаган бўлсангиз, барчаси
амалга ошадди. Молиявий аҳо-
лингиз яхшиланади. Сизни
қувонтирадиган хушхабар эши-
тасиз. Хафта давомида қўрини-
шингиз ҳам жойида бўлади. Ай-
рим майда-чуйда нарсаларни
эътибордан четда қолдирманг.

Феруза РАҲМОНҚУЛОВА
тайёрлади.

КЎНГЎР ИШНИНГ ҚЎЙИҒИ

ҚАЛЛОБ "КИТОБЧИ"ЛАР

Китобни билим манбаи деймиз. Уни
эҳтиёт қилиш, қадрлаш кераклигини
яхши биламиз. Чунки уни ёзган, таржи-
ма қилган ёки тайёрлаган инсонларнинг
меҳнати, заҳмати ҳеч нарса билан
ўлчаб бўлмайди. Аммо баъзан бозорлар-
да сифатсиз, сохта маҳсулотларга ҳам
қўлингиз тушганида, айнан ўша китоб-
нинг сифатлигини қачонлардир қўганин-
гиз учун ҳам, кимлардир қўнғир йўллар
билан пул топишга ҳаракат қилаётгани-
га амин бўласиз.

Муаллифлик ҳуқуқи қафолатланган
бир пайтда баъзи сохта ишбилармонлар-
нинг китоб савдосидан даромад олиш
мақсадида турли, харидордир китоблар-
ни қонунга зид равишда яширинча чоп
этишга уринаётганини қандай баҳолаш
мумкин? Илм соҳиблари томонидан йил-
лаб қилинган меҳнат, сарфланган куч, қўз
нурини айрим қаллоблар мўмайгина
фойда қўриш мақсадида бир неча соат
давомида чоп эттириб, бозорларда со-
тишяётгани ажабланарли ҳолат. Бу ҳа-
ти-ҳаракатни ўғрилиқ, талончиликдан
нима фарқи бор? Наҳот, бировнинг меҳ-
нати эвазига топишган пул билан оила-
ни, фарзандларни боқиб мумкин?

Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи
Отабек Тошмуҳамедов ва Одилжон Ба-
киров ана шундай қўнғир йўлни танла-
ганлардан бўлиб чиқди. 2009 йилнинг
ноябрь ойи охирида Отабек таниши
Одилжонга бирор фойдалироқ иш билан
шуғулланиш кераклигини айтади. Ўзаро
маслаҳатдан сўнг, бир неча йиллар ав-
вал диний уламо Алоуддин Мансур то-

монидан таржима қилинган Қуръони қа-
римнинг ўзбекча изоҳли таржимаси ки-
тобини яширинча чоп этишга келишиб
олишди. Дастлаб шериклар китоб учун
керакли қоғоз ва бошқа маҳсулотларни
сотиб олишда ва форма тайёрлаб,
Чорсу бозори яқинидаги Шерзод исмли
танишининг босмахонасида чоп эттири-
шди. 800 нусха ярим тайёр қолдаги ки-
тобни Отабекнинг уйига олиб боришга-
нида, текинхўрлар ўзларини ҳақиқий
ноширлардек ҳис қилишди. Тез орада
улар каттагина даромад олишлари қути-
лаётган эди-да...

Шу йилнинг февраль ойида Депар-
таментнинг Тошкент шаҳар Собир Раҳи-
мов тумани ходимларининг тезкор тад-
бири натижасида 200 нусха китобни тай-
ёр қолган келтириш учун Чорсудаги бос-
махонага олиб кетаётган қаллоб «ки-
тобчи»лар — Отабек ва Одилжон қўлга
туширилди. Қўнғир ишнинг қўйиғи қирқ
йилда эмас, бир неча ойдагина чиқиб
қолди.

Отабек Тошмуҳамедов ва Одилжон
Бакировлар қўлишлари учун Жиноят
кодексининг тегишли моддалари билан
айбдор деб топилиб, одил суд томони-
дан катта миқдордаги жарима жазосини
олишди. Шунингдек, улар суд ҳукмига
қўра, энди уч йил тadbirkorлик фаоли-
яти билан ҳам шуғулланолмайд.

И. БОБОНАЗАРОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги
СВОЖДЛКК Департаменти
Тошкент шаҳар Собир Раҳимов
тумани инспектори

Автоматтаб «Dilanjiali» нодавлат таълим му-
ассасида «В» тоифали ҳайдовчилар тайёрлана-
ди. Ўқиш муддати уч ой. Тўлов пули — 120000
сўм. Пул ўтказиш нақд ва пластик карточкалар
орқали амалга оширилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Чилонзор тумани 3-мавзе.
Телефон: 227-93-83, 119-10-22.

Ҳурматли Жасилиқ ЭСАНАЛИЕВ!

Сизни 60 ёшингиз билан муборакбод этамиз. Барчамизнинг бахтимизга
соғ-омон бўлинг. Ишингизга ривож, умрингизга барака тилаймиз.

Укангиз Кабир Эсаналиев

Азиз жияним Муштарийбегим!

Сени 2 ёшга тўлишинг муносабати билан табриклаймиз. Баҳорий беғу-
борлик, тоғлардек улугворлик ҳамроҳинг бўлсин. Узоқ ва мазмунли умр
кечир.

Яқинларинг номидан амманг Нурхон

Азиз укажоним Равшан Мирзаев!

30 май таваллуд айёминг билан муборакбод этаман. Сенга Аллоҳдан
сиҳат-саломатлик, узоқ умр, бахт-саодат тилаб

аканг Сотволди Мирза
Юнусобод тумани

Яқинда замонавий бир кизнинг шу мазмундаги хати интернетга чиқди-ю, бунга турли сайтлардан жавоблар ёғилиб кетди. Қизик, гап ўзи нимада? Масалага ойдинлик киритиш учун аввал ўша кизнинг мактуби, сўнг унга йўлланган айрим жавобларни этиборингизга ҳавола этамиз.

«МЕНГА НИКОХ БЎЛСА, БАС!»

«Салом! Очигини айтсам, ёлғизлик жонимга тегди. Ёшим 25 да. Чиройли, келишган, ўқимишли қиз, тагли-тугли оила фарзандиман. Ўзимни мукамаллик тисоли деб аташ фикридан йироқман, аммо камчилигим дерли йўқлигини яхши биламан. Киришимлиман, ис-талган мавзуда баҳслаша оламан, ўз фикрим ва қарашимга эгаман. Фақат битта муаммо... Мен турмуш қурадиган бўлсам, албатта, миллионерга тегишим керак. Ҳа, қонуний никоҳдан ўтган ҳолда ҳеч бўлмаганда бирор банкирнинг хотини бўлишим шарт. Нега дейсизми? Ҳозир тушунтириб бераман: Яқинда бир аёл билан танишиб қолдим. Унинг эри, тўпорича айтганда, «бити чиқиб кетган» бой. Шунинг учун бу аёл бўзгича пулга ботган, бармоқларида қўш-қўш узуклар, бўйни дуру жавахир. Тўғри, жуда хунук эмасу, аммо мендан ортиқ жойи ҳам йўқ. Энг муҳими, у қадар ақлли эмас! Бирдан ҳаёлимга «шундай кўримсиз аёлнинг бу қадар омади келибдими, демек, мен ҳам албатта бойваччага турмушга чиқишим керак!» деган фикр ўрнашиб олди. Шу боис бу мактубимни ўқиганлардан ўзимни қизиқтирган айрим масалаларда менга ойдинлик киритиб беришларини сўрадим:

• Эй, бойвачча буйдоқлар! Сиз асосий вақтингизни қаерларда ўтказасиз? Менга ўша жойларнинг манзили керак.

• Бўлажак турмуш ўртоғингизда қандай сифатлар бўлишини истасиз?

• Сизнингча мен шу (25) ёшимда қайси ёшдаги бойваччаларни «нишон»га олам бўлади?

• Нима учун дабдабали ҳаёт кечираётган аёлларнинг ташқи кўриниши унчалик яхши эмас? Нега уларнинг кўпчилиги ё касалманд, ё хунук ва ё мутлақо ўзига қарамай қўйишган бўлади? Баъзилари шу қадар содда-гўли, бошқалар ҳасаддан ёрилиб ўлай деб ётганда ҳам ўз эрларининг нақадар бойлиги ҳақида ҳатто тўлиқ тасаввурга ҳам эга бўлишмайди. Нега шундайларга бой эрлар насиб этгану, менга ўхшаган не-не гўзаллар уларга суқланиб ўтиришга мажбурмиз?

• Айтинг-чи, мен кўпроқ қайси касб эгалари билан қизиқишим керак, яъни адвокатлар бойроқ бўладими, банкирларми ва ё артистлар?

• Қизик, бойвачча йигитлар қайси қизга уйланса бўлади-ю, қай бирининг шунчаки бошини айлантириб юриш кераклигини қандай белгилашади?

Ҳа, кейин яна бир гап: кўпчилик аёллар фақат сиртдангина гўзалдирлар. Мен унақа эмасман. Ишоти: ҳеч нарсани яширмай, ичимдаги бор гапни сизларга ёздим. Мабоодо ушбу мактубимни ўқиган бойвачча йигитлардан бирортаси менга уйланмоқчи бўлса, кўнглини тўқ қилсин. Ҳеч қайси жиҳатдан уни уялтириб қўймайман: на тарбиям, на латофатим, на гўзаллигим, са-

ришталигим, рўзғорни яхши тута билишим билан. Булар — менинг яхши жиҳатларимдир. Хуллас, қолган гап — сизда!

Салом билан Н.Н.Н.

«ГЎЗАЛЛИК ЎТКИНЧИ, ЭСА АБАДИЙ!»

1-жавоб хати

«Азизам Н.Н.Н! Расман олганда мен сизнинг барча талабларингизга 99 фоиз мос келар-

пулимдан ажралган кун сиздан ҳам айрилишим керак. Шундай экан, сиз билан учрашиб туришим мумкин, лекин хотинликка тўғри келмайсиз.

Ҳа, дарвоқе: нега сиздай ақлли, латофатли, бамаъни бир қиз шу пайтгача ўзингиз мустақил равишда «бой қиз» бўла олмасиз? Наҳотки бирорта «ҳромий» ҳам тополмадингиз? Агар фақат ўзингизга бино қўймай, салоҳиятигизга яраша меҳнат ҳам қила билганингизда, эҳтимол ҳозирги оғир суҳбатни олиб боришга тўғри келмасмиди?

Биласизми, биржада бир

аёллар диққат марказида тура-верадилар. Улар шундоқ ҳам «сифатли аёллар» қуршовида-лар. Шунинг учун ҳам бундай эркаклар аввал бошданок пул улар учун энг муҳим нарса эмаслигини тушуниб етган бўладилар. Шундай экан, ҳар кун текин сут ичиш имкони бўлган одамга сизгир сотиб олмаққа не ҳожат?

Сиз яхшиси, пулдан бой, аммо бошқа жиҳатлардан қашшоқ йигитларга этибор қаратинг. Тўғри, бундай бойваччаларни пайқаб олиш унча осон иш эмас. Бу бой йигит анави гижим шим кийган бақалоқ ҳам

ган гапки, ўша бойнинг бизнес ҳамкорлари, рақобатчи ва ҳатто дўстлари ҳам унга суқланиб қарашади. Шўрлик эр эса эрта-ю кеч пул дардида елади, юғуради. Бу орада гўзал хотиннинг суқли нигоҳлардан эти ҳам ўлиб бора-веради. Ва... ба-ба! Бир кун зерикканидан ҳам эрига хиёнат қилади. Бу хиёнат айниса эр «банкрот» бўлганда муқаррарлашади. Чунки бундай аёлларга фақат пул керак.

Бойлар аҳмоқ бўлса, бой-иримиди? Шунинг учун ҳам улар «жайдари»роқ аёлларга уйланишади. Шуниси тинч. Қолаверса, пули бор одамнинг шундоқ ҳам чиройли-чиройли жононлари кўп бўлади. Демак, сиз учун биринчи қадам: оддий, камтар бўлинг, камроқ бўянинг, ибонгизни йўқотманг. Чунки гўзаллик фақат кўз-кўз этиш учун керак. Бошқасига эса...

Б.Б. — талаба.

«БАХТ БОЙЛИКНИ?»

4-мактуб

«Анов, «Аёл 35 ёшида кампирдир» деб ёзган хат муаллифи бор-ку, ўша қариганда сўппаиб ёлғиз қолади. Бу аниқ! Ахир гап ёшдами? Бахт эса пул-да?

Мен 80 ёшдан ошаётган бир чол-кампири биламан. Улар тенгқур. Бир умр бирга яшаганлар. Чол азалдан бой бўлган. Қариб ҳам фарзандларининг қўлига қараб қолган жойи йўқ. Аммо эсимни танибманки, уни доим шу кампири билан ёнма-ён, бахтдан нақадар яшнаб турганини кўраман. Шунинг учун сизга айтар гапим шунки, пул учун турмуш қургандан кўра, одамнинг ҳар бало бўлгани яхши! Ундан кўра, ана шу чол-кампирикдек қўша қаришни орзу қилиш керак, ёнингдаги хотининг палон ёшда бу, ёки «кампири», «семиз», «озгин», «қора», «сарик» демай, севиб қараш керак. Чунки пул дегани — кир демакдир! Ёлғизликдан асрасин!

К.С. — бекорчи.

«ДЎСТИМНИНГ ДЎСТИ ЙЎҚ»

5-жавоб хати

«Биласизми, менинг бир дўстим бор. Ҳам бой, ҳам амалдор, ҳам кўркам, ҳам... яхши йигит. Биз тез-тез йиғилишиб тураемиз. Тўғри, бошқа улфатлар ҳам ундан кам эмас. Кимдир тадбиркор, яна бири бизнесмен. Бироқ ўша ҳам бой, ҳам амалдор ва ажойиб инсон бўлган дўстимнинг ҳаёти қоқ иккига бўлинган, назаримда. У биз билан, уйда самимий, аммо шихонасида ўта қаттиққўл раҳбар. Бегоналар билан гаплашганда эса, ўзини ўртақол ишбилармондай қўлиб кўрсатади. Унинг истаги — аёллар ва нафақат улар, умуман атрофидагилар учун унинг пулларининг бир пуллик қадри бўлмаса, ҳамма унинг мартаба, обрўсини эмас, ўзини хурмат қилишини истади. Аммо барибир биз уни амалига қараб... амаллаб келаяпмиз.

Шундай экан, бой бўлиш у қадар ширин нарса эмас, унинг хотини бўлиш эса бундан ҳам баттар.

П.О. — тадбиркор.

Хўш, бу масала хусусида сизнинг фикрингиз қандай? Жавобларингизни кутамиз.

Дилфуза ҚЎЗИЕВА

«МИЛЛИОНЕРЛАР, ҚАЙДАСИЗ?»

канман. Бойман. Зўрман. Ҳаракатчан, тиришқоқман. Даромадм сиз ўйлаганингиздан ҳам кўп. Аммо, сизнинг таклифингизга келсак...

Очиги, бу таклифингиз — бир пулга қиммат шартнома. Сиз ушбу шартномага асос қилиб олган нарсани қаранг: бир томонда сизнинг гўзаллигингиз, иккинчи томонда — менинг пулларим. Яхши қиз! Бир нарсани ҳеч унутманг: сизнинг ҳуснингиз кун сайин сўниб бораверади, менинг пулларим эса, мангудир. Менинг даромадим вақт ўтгани сайин (агар шу «темп»да давом этсам) ошиб боравериши турган гап, аммо бу сифатни сизнинг ҳуснингизга нисбатан айтиб бўлмайди.

Ана энди бу «шартнома»ни иқтисодий терминлар билан изоҳласак, сиз нархи тушиб борувчи «товар»сиз, мен эса даромад келтирувчи «жамгарма». Яъни айтайлик, 35 ёшга келиб, сизнинг ҳуснингиз сўниб, соб бўлади. Димоғ-нози баланд қиз эмас, «кампири»га айланадиз. Шундай экан, ўйлаб кўринг: бундай товарни қайси аҳмоқ хусусий мулк қилиб олиши мумкин? Демокриманки, сизга уйланишдан маъни йўқ. Фақат айрим биз-нес йўналишларидан келиб чиққан ҳолда нари борса, масалан мен, сизни фақат «аренда»га олишим мумкин. Чунки, мактубингиздан бир нарса аён: мен

стратегик усул бор: нархни кўтар-у қўлдан ташла! Уйлайманки, менинг гапларимдан фойдали жиҳатларни ҳам билиб олдингиз. Агар «лизинг» шартномага рози бўлсангиз — марҳамат, бу ҳақда менга билдириб қўйинг.

А.Ф. — банк бошлиғи.

«КАТТИҚ ЕРДА СУВ ТУРАР»

2-жавоб хати

«Яхши қиз! Сизнинг нима сабабдан етарли даражада таъминланган инсонга турмушга чиқишни истаётганингизни яхши тушунаман. Тўғри-да, ахир сутни ҳам ачиб қолмасидан бурун сотиш керак. Шу боис бу борада сизга маслаҳатларим бор, чунки биринчи мактуб эгаси масаланинг айна-шум томонларига дерли этибор ҳам бермабди.

Тўғри, мен ҳам ўша жаноб каби «эффектив бозор» тарафдориман. Аммо хайронман, атроф гиж-гиж бойвачча-ю, сиз наҳот уларнинг бирортасини ўзингизга қарата олмаган бўлсангиз? Гап нимада ўзи?

Муаммо шундаки, сиз шунчаки пулдор эр изламайсиз. Сизнинг наздигиздаги ўша бойвачча эр ҳам келишган, ҳам одамохун, ҳам ёш бўлиши керак. Аммо афсуски ана шундай жиҳатларга эга эркаклар бойвачча бўлмаган тақдирда ҳам

ёки манави кўзойнакли қилтирик, ва ҳаттоки сиз ёнидан бурнингизни жиғириб ўтган, хув ўша тер ҳиди гупиллаб турган кўримсиз йигит ҳам бўлиши мумкин?

Агар шундайини илинтира олсангиз — марра сизники! Бироқ бир нарсани унутманг: ана шу — кўринишдан битлики бўлса-да, етарли даражада бой эрчангиз борган сари, яъни пули қўпайган сайин бошқа аёлларнинг ҳам кўзига чўдай кўрина бошлайди. Ўша бошқалар эса, табиийки, сиздан ёш, сиздан гўзал ва ҳатто ақлли ҳам бўлиши мумкин. Бундай нохуш ҳолатларнинг олдини олиш учун эса, бой эрга тегдингизми, суғурта мақсадида ундан кўпроқ бола кўринг. Чунки ҳақиқий бойлар меросхўрларини ташлаб қўйишмайди. Шу сабаб ҳам у бебаҳо зурёдларининг онаси, яъни сизга чидаб беришга мажбур бўлади... Охиригача.

Салом билан Г.Ж. иқтисодчи.

«ҲАЁТ — КЎРГАЗМА ЭМАС»

3-жавоб хати

«Бойваччалар гўзал, бунинг устига «сиздек» ақлли қизларга уйланмаслигининг сабаблари кўп. Биринчидан, бойнинг хотини ҳам доим кўпчилик диққатида бўлади. У гўзал бўлса, тур-

• ДУНЁ ХАБАРЛАРИ • ДУНЁ ХАБАРЛАРИ • ДУНЁ ХАБАРЛАРИ •

ЭРОН ИККИНЧИ ЎРИНДА

Эронда охириги 10 йилда автохалокатлар туфайли 265 минг 515 киши ҳаётдан кўз юмган.

Мутасаддилар берган маълумотга қараганда, биргина ўтган йили шу сабаб билан 22 минг 974 одам ҳалок бўлган, бу борада 1999 йили анча яхши келганди (қурбонлар сони – 14 минг 981 нафар).

Ривожланган давлатларда ҳар минг кишидан уч нафари автохалокатлар оқибатида ҳаётдан кўз юмади. Эронда эса бу кўрсаткич 22 нафарни ташкил этмоқда, бошқачароқ айтганда, бу ўлкада ҳар 25 дақиқада бир киши автохалокат сабабли жон беради. Бу жиҳатдан Эрон дунё мамлакатлари орасида иккинчи ўринда туради.

БЎШАНГ ЭРНИНГ ЖАЗОСИ

Кенияда бир аёл оилавий жамгармасини йўқотиб қўйган эрининг бошини танасидан жудо этди.

Жиноят содир этилган Шарқий Мараквет полиция бошқармаси бошлиғи Филип Опиёнинг айтишича, аёл эрини уйқудалигида болталаб ташлаган. Марҳум Мнйаманинг қариндоши Ник Яно эса жиноятга олчоқ ошнлар асосий сабабчи бўлганини ташкиллайпти. 37 яшар Мнйама сотиб олинган ернинг пулини бериш учун кетаётганда, дўстларига дуч келиб қолади ва уларнинг гапини икки қилолмай, «омадли харидни ювиш» ба-

хонасида йўлини майхона томон буради. Улфатлари эса Мнйаманинг мастлигидан фойдаланиб, 125 минг Кения шиллингини (1563 доллар) ўғирлаб олган.

Тарвузи қўлтиғидан тушиб, бир аҳволда уйига етиб келган бечора эр бошидан ўтганларни хотини ва ер эгасига тушунтиргунча бўлгани бўлди. Фазаб отиш минган аёл эса эрининг ухлашини кўтиб, сўнгра ваҳший жиноятини амалга оширган ва эртаси куни тўпла-тўғри полицияга борган.

ИСРОИЛДА ЯДРО ҚУРОЛИ БОРМИ?

«The Guardian» газетаси Нью-Йоркда ядро қуроллари тарқалиб кетишининг олдини олишга бағишлаб ўтказиладиган халқаро йигин олди-дан шов-шуъали мақола эълон қилди.

Жанубий Африка Республикаси архивларидан олинган махфий маълумотлар Исроил кирдикорларини фож этди. Маълум бўлишича, 1975 йили Исроилнинг ўша вақтдаги мудофаа вазири, ҳозирги президенти Шимон Перез ва ЖАРнинг собиқ мудофаа вазири ўртасида ядро қуроли олди-сотдиси бўйича келишув бўлган. Мақолага бош саҳифасидан жой берган газетада ёзилишича, қўлга киритилган маълумотлар Исроилда ядро қуроли борлигини расмий исботлайдиган дастлабки ҳужжатдир. Бу 1970-йиллардан бери ядро қуроли борлигини на рад этган, на тан олган Исроил учун катта зарба бўлди.

«The Guardian»га махфий маълумотларни икки давлат ўртасидаги алоқалар тўғрисида китоб ёзаётган америкалик академик ва ёзувчи Саша Полаков-Суранский тахдим этган.

ФРАНЦИЯ ПЕНСИЯ ЁШИНИ УЗАЙТИРМОҚЧИ

Аммо ҳозирги 60 ёшга яна неча йил қўшилиши ҳали номатълум. Ўтган ҳафтадаги ижтимоий сўровлар аҳолининг учдан икки қисми пенсия ёшини 62 ёшгача узайтиришга розилигини кўрсатди.

Франция пенсия ёшининг пастлиги бўйича Европа давлатлари орасида юқори ўринларда туради. Ҳукумат ижтимоий таъ-

минот тизими учун харажатларни камайтириб, бюджет танқислигини қисқартиришни режалаштирмоқда. Мамлакатда бюджет дефицити 2010 йили 32 миллиард еврони ташкил қилди, аммо вазият шу тарзда кетса, 2020 йилга бориб 45 миллиардга етиши мумкин.

Ҳукумат режасининг эълон қилинишиёқ ишчилар норозилигини келтириб чиқарди. Мамлакатдаги беш етакчи қасаба уюшмаларидан тўрттаси ислохотларни ноҳуш қабул қилиб, умуммиллий иш ташлаш уюштиришни режалаштирмоқда.

СТОУНХЕНЖ – 50 МИЛЛИОН ФУНТ ТУРАДИ

«The Daily Telegraph» газетасининг ёзишича, Стоунхенж тарихий мажмуаси сотишга қўйилди.

Тадқиқотларга жалб қилинган 500 нафар мутахассис Стоунхенжнинг қадимий ва муқаддас манзилгоҳлигини ҳам инобатга олиб, уни 50 миллион фунтга баҳолашди. Мутахассислар Стоунхенждан ташқари бошқа мезморий ёдгорликларни, жумладан, Даунинг-стритдаги бош вазир қароргоҳи (5,2 миллион фунт) ва Виндзор дарвозасининг (390,9 миллион фунт) ҳам нарҳини чиқаришди. Шундай қилиб, Брайтондаги Қирол павильонини 51,9 миллион фунтга, Ланкашир графлигидаги 1894 йили кўтарилган Блэкпул минорасини эса 60 миллион фунтга сотиб олиш мумкин.

Экспертлар ҳукумат барча диққатга сазовор жойларни пулласса (гарчи бундай олди-сотди эҳтимоли жуда кам бўлса-да), мамлакат ташқи қарзларининг анчагина қисмидан қутулиши мумкинлиги таъкидламоқда.

Интернет манбалари асосида Фаррух ЖАББОРОВ тайёрлади.

• СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ •

ЯНА МАҒЛУБИЯТ

25 май куни футбол бўйича Арманистон терма жамоаси билан бизниклар ўртасида ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтди. Бу учрашувга мутахассису мухлислар эътибори катта эди. Чунки бир неча ойдан (балки йил десак ҳам муболага бўлмас) бери термаимиз бирорта учрашув ўтказгани йўқ.

Уйин «Sport» телеканалдан кўрсатилмади. Мухлислар фақат спорт янгиликлари орқали хабардор бўлишди. Ва... Дарвозамиздан учтадан ортқ тўп ўтказмаганимизга хурсанд ҳам бўлдик. Чунки 4:0, 5:0 дан кўра 1:3 обрўлироқ натижа-да.

Бунгача учта етакчи клубларимиз ўзлари қатнашаётган мусобақа билан эрта хайрлашиб, мухлисларнинг ҳафсаласини пир қилганди.

Биздан ташқари кеча бир қатор давлатларда ўртоқлик учрашувлари бўлиб ўтди. Жумладан, қўшадошларимиз ижобий натижаларни қайд эттишди.

Тўғриси, Арманистон билан ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтишини эшитганимизда, ФИФА рейтингда биздан пастроқ

поғонада турадиган мазкур жамоанинг имкониятларига беписандроқ қараган эдик. Нилож, тўп юмалоқ, омад эса... Шу ўринда яна бир мулоҳаза, Шимолий корейяликлар собиқ Европа чемпиони Греция билан, саудияликлар бўлса Африка «яшил бургутлари» бўлмиш Нигерия билан дуранг ўйнаганини назарда тутадиган бўлсак, ҳали бизнинг терма жамоамизнинг янги тайинланган раҳбарияти жиддий ишлаши кераклигини кечаги ўртоқлик учрашуви ҳам яна бир қарра исботлаб қўйди.

Барибир мухлис сифатида ҳар доим кўнгилдан кечадиган оғриқли мулоҳазаларни энди оммавий ахборот воситалари орқали билдириб туришимиз зарурлигини яна бир қарра ҳис этаямиз. Негаки, давлатимиз юртимизда футболни ривожлантиришга катта эътибор қаратаётган бир пайтда улар ана шу ишонччи оқлашлари керак.

ФИФА МАЙ ОЙИ РЕЙТИНГИНИ ЭЪЛОН ҚИЛДИ

Халқаро футбол ассоциацияси — ФИФА миллий терма жамоаларнинг май ойи рейтингини эълон қилди.

Натижаларга кўра, терма жамоамиз ўтган ойдаги ўрнини йўқотмаган ҳолда 94-ўринни эгаллаб турибди. Бразилия, Испания, Португалия, Голландия ва Италия терма жамоалари дастлабки бешликни банд этишган. Рейтингда 11-ўринни эгаллаб турган Россия терма жамоаси МДХ давлатлари орасида олдинда бормоқда. 20-ўринни банд этган Австралия терма жамоаси эса Осиё қитъаси миқёсида биринчи бўлиб турибди.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

ОЛАМ

ТОЗА СУВДАН ҲАМ ТОЗА СУВ

Одамнинг чанқоғини оддий чучук сувдан бошқа ҳар қандай ичимлик тўла қондира олмайд. Бироқ, олимларнинг тадқиқотларига кўра, шу оддий сув ҳам

турлича бўларкан. Масалан, ичимлик сувлари орасида дунёда энг қimmat саналадигани «Кона Найгари» («Kona Nigari») деб номланиб, у артезиан қудукларидан ёки тоғ чашмаларидан эмас, балки Гавайи ороли қирғоқларига яқин океан тубидан олинган экан. Денгиз суви зичланиб, тозаланиб, 60 миллилитрли митти ёки 5 литрли катта идишларга қуйилади. Ана шу сувнинг 5 литрли идишдагиси 2000 доллар, митти идишдаги сув эса 33 доллар баҳоланади. Янада қизиғи шундаки, бу суви ўз ҳолида ичиб бўлмас, истеъмол қилишдан олдин оддий ичимлик суви билан аралаштириш керак экан.

ЭНГ КАТТА КУТУБХОНА

Антик олам тарихида энг йирик илмий мажмуа Мисрдаги Искандар кутубхонаси эди. Унда 750 минг атрофидаги

қўлёмаларнинг асл нусхаси сақланган. Айни кунда эса Европа ва Америка Қўшма Штатларидаги ўртача кутубхоналарда 8 миллион атрофида китоб сақланади.

Бутун инсоният тарихидаги энг катта кутубхоналардан бири Вашингтондаги Конгресс кутубхонаси ҳисобланади. Унинг илмий экспонатлар рўйхатида китоблар билан бир қаторда фотосуратлар, овозли ёзувлар, мусиқий композицияларни қўшиб ҳисоблаганда 75 миллион нўми санашингиз мумкин. Ушбу йирик илм маскани 1800 йилда очилган бўлиб, унинг жавонларига умумий нархи 5 минг доллар бўлган турли китоблар жамланган эди.

Наргиза СИДДИҚОВА тайёрлади.

Тузувчи: Пардабой ЭРГАШЕВ

